

Askim & Spydeberg
SPAREBANK

Årsberetning 2017

En alliansebank i **eika.**

Årsberetning 2017

for Askim & Spydeberg Sparebank

Innhold

Tillitsvalgte i Askim & Spydeberg Sparebank	side 4
Innledning - Virksomhet, rammebetingelser m.v	side 5 - 9
Redegjørelse for årsregnskapet - Resultatregnskapet	side 9 - 10
Redegjørelse for årsregnskapet - Balansen	side 11
Kontantstrøm	side 12
Virksomhetsstyring	side 12
Risikoforhold	side 12-13
Fremtidig utvikling	side 13
Årsresultat og disponering	side 13
Regnskap	side 14 - 17
Kontantstrømoppstilling	side 18
Noter	side 19 - 43
Regnskapstall siste 5 år	side 44
Regnskapstall i % av GFVK siste 5 år	side 45
Revisors beretning	side 46 - 48

Tillitsvalgte i Askim & Spydeberg Sparebank

Styret

Per Morten Ødegaard - *styrets leder*
Ann Lovise Haugland - *nestleder*
Bente Lind
Per Kristian Stai
Hege Spenning
Børre V. Skjolden
Tom Sandham - *ansattes representant*
Gry Anette Moen - *ansattes representant*

Varamedlemmer

Morten Dahl
Øyvind Key Kristiansen
Jane Andersen Glende

Generalforsamling

Aud Hilde Hærland - *leder*
Bente Mosling Haugen - *nestleder*

Kundevalgte

Astrid Margrete Enersen
Lars Holene
Dag Eriksen
Liv Torill Solberg
Hilmar Dingstad
Martha Mjølnerød

Valgt av egenkapitalbeviserne

Lloyd Lilleng
Line Tronstad
Josef Filtvedt
Anne Sofie Hoff
Gisle Gudim
Cathrin Anfinnsen Thon
Thorbjørn Werner
Toril Ødegård

Ansattvalgte

Synnøve Svartbekk
Bente Jacobsen
Tom Sydengen
Petter Agnalt
Mona Arnesen Heen

Kommunevalgte

Knut Espeland
Per Christian Anfinnsen

Årsberetning 2017 for Askim & Spydeberg Sparebank

Om virksomheten

Askim & Spydeberg Sparebank er, etter fusjonen 1. april 2015, en videreføring av bankvirksomheten Askim Sparebank, som ble etablert i 1888, og den innfusjonerte bankvirksomheten Spydeberg Sparebank som ble etablert i 1859. Det er således lange banktradisjoner som videreføres i den fusjonerte banken. Askim & Spydeberg Sparebank er en sparebank i henhold til Finansforetaksloven kapittel I, samt de forskrifter som gjelder for sparebanker. Banken har kontorer i kommunene Askim, Spydeberg, Skiptvet, Ski og Ås og har sitt hovedkontor i Askim. Banken eier sine kontorlokaler i Askim og Spydeberg, mens banken leier lokaler til kontorene i Ski, Ås og Skiptvet. Bankens markedsområde er Østfold og Akershus.

Banken har en profil som retter seg mot personmarkedet, jord- og skogbruk, små og mellomstore bedrifter, samt offentlig sektor i primærområdene.

Askim & Spydeberg Sparebank er banken der du treffer mennesker. Askim & Spydeberg Sparebank legger stor vekt på å være en pålitelig, fleksibel og offensiv samarbeidspartner for sine kunder. Personlig oppfølging og god rådgiving er viktig for oss i Askim & Spydeberg Sparebank.

Konsernet Askim & Spydeberg Sparebank består av morselskapet Askim & Spydeberg Sparebank og datterselskapet Estator Eiendomsmegling AS som driver sin virksomhet under merkeavnavnet "Aktiv Eiendomsmegling Follo". Askim & Spydeberg Sparebank eier 66 % av aksjene i Estator Eiendomsmegling AS. Askim & Spydeberg Sparebank eier også 48,33 % av Sparebankenes Eiendomsmegler AS i Askim.

Rammebetingelser

Bankens rammebetingelser er i hovedsak fastsatt i Finansieringsvirksomhetsloven, samt forskrifter fra Finansdepartementet, Finanstilsynet og Bankenes Sikringsfond.

Askim & Spydeberg Sparebank er en lokal, selvstendig sparebank. Banken har utstedt egenkapitalbevis som i sin helhet eies av Sparebankstiftelsen Askim (67,66 %) og Sparebankstiftelsen Spydeberg (32,34 %). Askim & Spydeberg Sparebank er sterkt lokalt forankret gjennom generalforsamlingens sammensetning. Medlemmene i generalforsamlingen er valgt av innskytterne, egenkapitalbeviserne, Askim kommune, Spydeberg kommune og de ansatte.

Askim & Spydeberg Sparebank opererer i et marked med sterk konkurranse fra lokale aktører, landsdekkende aktører og banker som utelukkende tilbyr sine tjenester via internett. Dessuten konkurrerer Askim & Spydeberg Sparebank med banker som kun opererer i Norge via filialer. Ved å organisere bankvirksomhet i Norge som filial kan også den norske utlånsvirksomheten innregnes i kapitalkravene i det landet hovedkontoret hører hjemme. Ettersom Norge har de strengeste kapitalkravene i Europa medfører dette at Askim & Spydeberg Sparebank må konkurrere med banker som, sammenlignet med norske banker, har lavere kapitalkrav. Dette er en konkurransevidning til fordel for utenlandske banker som kun opererer via filial i Norge.

Finansskatt, dvs. skatt på arbeid i form av ekstra arbeidsgiveravgift, er innført for norske banker med virkning fra 2017. Askim & Spydeberg Sparebank skaper, i likhet med alle andre Eika banker, arbeidsplasser i sine lokale markedsområder. Innføringen av finansskatt gjør det vanskeligere å beholde lokale arbeidsplasser i fremtiden.

Generelt om norsk økonomi 2017

Norsk økonomi vendte tilbake til normal vekst igjen i 2017, etter svak utvikling i de foregående to år. Veksten i norsk økonomi ble drevet av økte boliginvesteringer og god vekst i det private konsum. BNP for FastlandsNorge økte med ca. 2 % i 2017, skal en tro et gjennomsnitt av prognosegivere. Veksten fra året før i privat konsum var på hele 2,5 %.

Boliginvesteringene økte markert, drevet av de senere års sterke prisvekst for brukte boliger.

Arbeidsledigheten målt ved arbeidskontorene falt fra 4,4 % i desember 2016 til ca. 4,0 % ved utgangen av 2017.

Et strammere arbeidsmarked ser så langt ikke ut til å ha gitt økt lønnspress.

Lønnsveksten for 2017 blir ca. 2,5 %.

Konsumprisveksten steg med normale 1,8 % fra 2016 til 2017.

2017 var året da prisene i boligmarkedene i Norge fikk et markert omslag, med en nedgang i andre halvår, etter flere år med sterk prisvekst. Boligprisveksten i hovedstaden fikk det sterkeste omslaget, men omslaget var tydelig også i våre andre storbyer. Statistisk Sentralbyrås bruktboligindeks for Norge i 4. kvartal i 2017 var 4 % lavere enn toppen i 1. kvartal 2017.

Norges Bank holdt rentene uendret gjennom året, med en foliorente på 0,5 %. I løpet av året holdt bankenes utlånsrente for flytende boliglån seg ganske stabil på ca. 2,5 %.

Kredittveksten for husholdninger var på 6,4 % fra november 2016 til samme måned i 2017. Husholdningenes gjeld er nå rekordstor, til tross for at boligprisene har falt tilbake. For å bremse låneveksten innførte Finanstilsynet på forsommeren 2017 nye og strengere retningslinjer for forbrukslån. Boliglånsforskriften fra desember 2016 ble videreført, og bankene fikk krav om økt motsyklisk kapitalbuffer, opp fra 1,5 % til 2,0 %, med virkning fra 31.12.2017. Hverken boligprisfall, innstramminger i boliglånsforskriften eller nye retningslinjer for forbrukslån har så langt klart å få ned gjeldsveksten merkbart.

Husholdningenes høye gjeldsbyrde var en sårbarhet i økonomien i 2017, en sårbarhet som vedvarer inn i 2018.

Norske foretak økte sin gjeld økte med 4,9 % i året til november 2017, hjulpet av en bedring i utsiktene for næringslivet.

Egenkapitalbevis viste en sterk utvikling gjennom 2017. OSE EX, som er delindeksen for egenkapitalbevis på Oslo Børs, steg med 25 % gjennom året.

Kronekursen svekket seg gjennom 2017 med om lag 3 % målt ved den handelsveide indeks i-44. Dette til tross for at oljeprisen løftet seg fra 57 USD per fat for Brent Oil, til 66 USD i løpet av året. En endring som normalt skulle gi styrket kronekurs. Utenrikshandelen ble hjulpet av økte oljepriser, og Norge endte med et handelsoverskudd på 160 milliarder kroner for 2017, opp 12,7 % fra året før.

I senere år har økt oljepengebruk bidratt til økonomisk vekst. I 2017 økte bruken av oljepenger målt ved det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet med 12 milliarder kroner, motsvarende 0,4 % av BNP for Fastlands-Norge. Et solid vekstbidrag som både ga rom for skattelette og økt offentlig sysselsetting.

Ved utgangen av 2017 var utsiktene for 2018 gode for de fleste næringer utenom boligbygging, hvor tidene er mere usikre enn de har vært de senere år. Konsensusestimater tilsier at vi får en vekst på om lag 2 % i FastlandsNorges BNP for regnskapsåret 2018.

Hendene fulle: R/S Anleggsgartnerservice er opptatt av å gjøre kundene sine fornøyde. Det service-fokuset kjenner de igjen i engasjementet til Askim & Spydeberg Sparebank. Det har gått slag i slag for Sveinung Svenningsen og Helge Rustad siden de startet firmaet sitt. Nå er det fem ansatte som tar oppdrag både på Østlandet og i Sverige.

Strategisk samarbeid og eierskap

Eika Alliansen

Askim & Spydeberg Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS og en av 69 lokalbanker i Eika Alliansen.

Bankene i Eika Alliansen, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt utgjør Eika Alliansen.

Sammen med 10 andre lokalbanker fra ulike deler av landet har Askim & Spydeberg Sparebank medio januar 2018 gått til en oppsigelse av avtaleverket som knytter banken til Eika Gruppen AS. Bakgrunnen for oppsigelsen av avtaleverket er at kostnadsutviklingen i Eika Alliansen ikke vurderes å være bærekraftig over tid.

De elleve bankene i lokalbank-grupperingen representerer 11,4 % av eierskapet i Eika Gruppen AS.

På grunn av avtalestrukturen som knytter bankene til Eika, innebærer kravet om reforhandling, at lokalbankene i grupperingen sier opp dagens samarbeidsavtale med tre års oppsigelsestid fra neste årsskifte, dvs. årsskiftet 2018/2019.

Oppsigelsen berører ikke disse elleve bankenes tilknytning til dataleverandøren SDC eller Eika Boligkreditt.

Alle de elleve bankene har et overordnet ønske om fortsatt å være med i Eika-samarbeidet men dette krever at kostnadene i alliansen reduseres og at styringsstrukturen i alliansen besluttet endret.

De elleve bankene som medio januar 2018 har sagt opp avtaleverket med Eika Gruppen AS har inngått en intensjonsavtale om et innkjøps- og kompetansesamarbeid dersom strategisk endring i Eika Gruppen AS ikke blir gjennomført.

De elleve bankene som har sagt opp avtaleverket med Eika Gruppen AS er:

- Askim & Spydeberg Sparebank
- Aasen Sparebank
- Drangedal Sparebank
- Klæbu Sparebank
- Harstad Sparebank
- Lofoten Sparebank
- Selbu Sparebank
- Sparebanken DIN
- Stadsbygd Sparebank
- Tolga-Os Sparebank
- Ørland Sparebank

Eika Boligkreditt

Eika Boligkreditt er en del av Eika Alliansen og er direkte eid av 67 lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har en forvaltningskapital på omlag 100 milliarder kroner og er, med sin tilgang til det internasjonale markedet for obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), en viktig finansieringskilde for lokalbankenes boliglånporteføljer.

Markedsområde

Bankens markedsområde er Østfold og Akershus.

Askim & Spydeberg Sparebank har en sterk posisjon i Indre Østfold, med hovedvekt på Askim kommune, Spydeberg kommune og Skiptvet kommune. Askim Kommune og Spydeberg kommune vil bli en del av den nye storkommunen Indre Østfold Kommune fra 1. januar 2020.

Indre Østfold er en region med stor aktivitet. Det gjøres mye for å legge til rette for næringsutvikling og boligbygging. Flere utbyggingsprosjekter for boliger er igangsatt i 2017 i tillegg til at det er mange spennende utbyggingsprosjekter under planlegging.

Utbyggingen av E18 går sin gang og det er nå bare den siste delen fra fylkesgrensa til Vinterbro som gjenstår. E18 vil utvilsomt være et aktivum for Indre Østfold når utbyggingen er ferdig.

Askim & Spydeberg Sparebank er godt etablert med avdelingskontorer på Ski og Ås med Akershus, og Follo spesielt, som markedsområde. Follo er ett av Norges mest sentrale vekstområder. Byggingen av «Follobanen», nytt dobbeltspor for jernbanen mellom Ski og Oslo S, er godt i gang. Follo vil bli enda mer attraktivt som vekstområde når «Follobanen» er ferdig. Det vil åpne seg helt nye muligheter for Follo når reisetiden mellom Ski og Oslo S blir mindre enn 15 minutter.

Det er et stort og tradisjonsrikt universitetsmiljø i Ås med utspring i det som en gang het Norges Landbrukshøgskole, nå NMBU.

Det akademiske miljøet i regionen styrkes ytterligere når Norges Veterinærhøgskole flytter fra Oslo til Ås i 2018/19. Ski og Ås er dessuten blitt utpekt til å være regionbyer for Oslo.

Askim & Spydeberg Sparebank har, og skal ha, en aktiv rolle i utviklingen i bankens markedsområde, men primært i Indre Østfold og Follo. Vi mener at mye ligger til rette for god vekst og utvikling også i årene som kommer.

Eiendomsmegling

Askim & Spydeberg Sparebank eier 66 % av aksjene i Estator Eiendomsmegling AS. Selskapet markedsføres under navnet Aktiv Eiendomsmegling Follo. Aktiv Eiendomsmegling Follo driver sin virksomhet i nabolokalene som Askim & Spydeberg Sparebank leier i Torvgården på Ski. Eiendomsmevlervirksomheten har i 2017 vært med på å styrke og videreutvikle bankens posisjon i Follo, gjennom synergieffekter både for bank- og meglervirksomheten.

Bruk av boligkredittforetak

Askim & Spydeberg Sparebank har i 2017 finansiert en betydelig andel av utlån gjennom Eika Boligkreditt. De lån som er formidlet til Eika Boligkreditt i 2017 har i stor grad blitt etablert fortløpende ved opprettelse av nye kundeforhold eller refinansiering av løpende lån.

Fornøyd styreleder: – Vi har delt ut en god del penger etter hvert, og synes vi har fått til mye, sier Per Kristian Stai, i Sparebankstiftelsen Askim, som er fornøyd med Prestenga-prosjektet i Askim.

medarbeidere. Dette er spesielt viktig når kravene til kompetanse øker, blant annet gjennom nye autorisasjonsordninger fra finansnæringens egne organisasjoner. Økt kompetanse hos våre kunder er også en drivkraft i denne sammenheng.

Banken har nulltoleranse for diskriminering og har aldri opplevd å ha noen saker knyttet til diskriminering.

Banken og lokalsamfunnet

Banken har i 2017 vært en vesentlig bidragsyter til lokalsamfunnet i bankens markedsområder.

Samlet sponsorstøtte og gaver utgjør MNOK 4,2 i 2017.

I tillegg kan det nevnes at Sparebankstiftelsen Askim og Sparebankstiftelsen Spydeberg til sammen har bidratt med MNOK 4,5 i gaver i 2017. Banken har i 2017 støttet store kulturarrangement som «Rockefestivalen» i Spydeberg, «Kraftfestivalen» i Askim og «Småfolkfestivalen» i Askim. Disse tre festivalene har etablert seg som faste innslag i kulturlivet i Indre Østfold. Banken er opptatt av mangfoldet og støtter derfor også en rekke mindre organisasjoner, lag og foreninger som «Askimbyen», «Småbyen Spydeberg», «Byggedagen i Skiptvet», «As'Martn» og «Mørk's barneteater i Ski» som alle er med på å skape aktivitet i de ulike lokalsamfunnene.

Banken har hatt og har en betydelig sponsorvirksomhet knyttet til idrettslag, fotballklubber ol. i alle av bankens markedsområder.

Ungdommens bankstyre

Banken har stor fokus på barn og unge. For å bedre kunne forstå barn og unges behov og ønsker knyttet til bank og banktjenester etablerte banken i 2016 Ungdommens Bankstyre.

Ungdommens bankstyre har i 2017 hatt 6 medlemmer, i alderen 16 til 17 år. Ungdommens bankstyre er bankens ambassadør ut mot barn og ungdom. Den viktigste oppgaven er likevel å være sparringspartner for banken slik at banken tilbyr de riktige produktene og tjenestene til denne kundegruppen.

Ungdommens bankstyre har eget budsjett. I 2017 arrangerte ungdommens bankstyre blant annet en gratis utekino for barn og ungdom i Askim sentrum. Gratis utekino var et stort arrangement som medførte mye organisering og ansvar. Ungdommens bankstyre gjennomførte på beste måte, og bestod med glans.

Forskning og utvikling, FoU

Banken har ikke pågående FoU-aktiviteter og har ingen kostnadsførte utgifter av betydning knyttet til dette.

Samfunnsansvar

Bankens retningslinjer for samfunnsansvar redegjør for hvordan bankens verdiskapning baseres på lønnsom, ansvarlig og bærekraftig drift. Retningslinjene omfatter finansielle, miljømessige og sosiale spørsmål og risiko. Bankens virksomhet, produkter og tjenester skal gjenspeile de utfordringene samfunnet står overfor og det kundene er opptatt av.

Banken skal vise ansvarlighet i utøvelsen av sin virksomhet, med målsetting om å skape langsiktige resultater og løsninger for bankens kunder og samfunnet.

De produktene banken tilbyr skal være nyttige for samfunnet og lønnsomme for banken. I tillegg skal banken ha en aktiv holdning til samfunnsansvar i sitt produkttilbud og i gjennomføringen av kredittvurderinger.

Banken skal ha høy etisk bevissthet, og interne etiske retningslinjer skal være kjent for alle ansatte. Konsekvensene av brudd på de etiske retningslinjene skal være tydelig kommunisert ut i organisasjonen.

Arbeidsmiljø og sosiale forhold

Sykefraværet i banken var i 2017 på 3,6 % (2016 på 2,7 %) av total arbeidstid. Av dette sykefraværet var det syv sykefravær lengre enn 2 uker. Til sammenligning var det også syv sykefravær som varte lengre enn 2 uker i 2016. Bankens vurdering er at årsaken til langtidsfraværet i liten grad skyldes forhold på arbeidsplassen. Banken er fornøyd med at sykefraværet er så lavt, og arbeider med å opprettholde et lavt nivå.

Det har ikke vært eller blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året. Bankens sikkerhetsrutiner bedømmes som gode.

Arbeidsmiljøet betraktes som godt. Samarbeidet med de ansattes tillitsvalgte har fungert bra og bidratt positivt til driften. Bedriftshelsetjeneste og oppfølging av nødvendige tiltak innenfor HMS ivaretas gjennom avtale med ekstern leverandør kombinert med nødvendige interne tiltak.

Likestilling og diskriminering

Bankens 58 fast ansatte er fordelt på 37 kvinner og 21 menn. Bankens 4 vikarer er fordelt på 2 kvinner og 2 menn. Bankens ledelse består av seks menn og fire kvinner. Bankens styre har fire kvinnelige og fire mannlige medlemmer. Banken jobber bevisst med å oppfylle de samfunnsmessige forventningene om likestilling i bankens ledelse og styre.

I forbindelse med stillingsutlysning, avlønning, regulativer, mulighet til deltidsstillinger med videre, er kjønnene likestilt. Ansettelsesutvalget fungerer etter intensjonen og ivaretar dermed interessene for likestilling mellom kjønnene.

For styret er det svært viktig å sørge for at banken til enhver tid har en godt tilpasset organisasjon med kompetente og kundefokuserte

Mer aktivitet: – Friplassen har alt vi ser etter når vi vurderer om vi skal støtte et prosjekt, sier styreleder Hege Spenning, i Sparebankstiftelsen Spydeberg, om det nye friidrettsområdet i Spydeberg som skal bidra til mer fysisk aktivitet blant lokalbefolkningen.

gjennomfører en løpende kontroll av alle transaksjoner. Mistenkelige transaksjoner blir rapportert til Økokrim.

Banken skal være en aktiv bidragsyter i lokalsamfunnet i samsvar med bankens strategiske plan.

Med aktiv bidragsyter i lokalsamfunnet menes:

- et ønske om å bidra til å få i gang lokale bærekraftige tiltak, som skaper vekst og utvikling i lokalsamfunnet, og som samtidig gir banken grunnlag for videre utvikling og inntjening
- et ønske om å bidra til og bedre kundenes finansielle stilling og lønnsomhet til fordel for kundene og banken
- å bidra gjennom bankens årlige gaveutdeling

Det kan oppstå situasjoner hvor banken må velge mellom å fremme egne legitime forretningsmessige interesser eller samfunnets interesser. Dersom saken er av stor betydning for banken skal beslutningen fattes av styret.

Kundene

Banken skal oppfattes som en troverdig samarbeidspartner med høy faglig kompetanse.

Informasjonen som gis til kundene skal være nøyaktig, forståelig og pålitelig. Dette vil sikre at kundene får muligheten til å ta frie og rasjonelle valg av hvilke produkter og tjenester de ønsker. Bankens skal ikke bevisst gi informasjon som er tvetydig eller som er egnet til å villed kundene.

Markedsføring og rådgivning av produkter og tjenester skal skje på bakgrunn av saklig og korrekt informasjon, og for øvrig må markedsføringen være i samsvar med markedsføringsloven. Annonsetekster skal ha et klart og tydelig språk. Kundens interesser skal alltid være hovedfokus ved rådgivning og salg.

Prisene for de viktigste tjenestene skal være tilgjengelig i ekspedisjonslokalet.

Ved motstridene interesser hos bankens kunder/kundegrupper, skal banken opptre nøytralt. Dette er likevel ikke til hinder for at banken ut fra søknad og vanlige kriterier kan velge å gi tilbud til en eller flere kunder/kundegrupper, uten at tilsvarende tilbud gis til andre kunder. Bankens skal være åpen for alle typer kunder. Diskriminering er ikke tillatt og det skal ikke diskrimineres på bakgrunn av alder, kjønn, rase, nasjonalitet eller sivilstatus.

Alle bankens kunder skal møtes med respekt og en god serviceinnstilling. Dersom en personlig låntaker kommer i økonomiske vanskeligheter, skal de ansatte vise forståelse for kundens problemer. De ansatte skal søke å komme frem til løsninger som er realistiske og akseptable for kunden, samtidig som det tjener bankens interesser. Klager og krav mot banken skal behandles nøye og ryddig. Eventuelle krav og klager skal fremlegges for administrerende banksjef.

Leverandørene

Valg av leverandører skal gjenspeile bankens holdninger til samfunnet. Bankens skal derfor fortrinnsvis inngå avtaler med leverandører, der man er sikre på at hele virksomheten respekterer grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter, og som er bevisste sitt samfunnsansvar ved valg og oppfølging av underleverandører.

Konkurrentene

Banken skal gi konkurrentene en effektiv, redelig og fair konkurranse. Opplysningene som banken gir om seg selv og sine produkter skal være korrekte. Tilsvarende gjelder opplysninger om konkurrenter og deres produkter, f.eks. i sammenlignende reklame.

De ansatte

Banken ønsker å skape et trivelig, positivt, motiverende, utviklende og utfordrende arbeidsmiljø, der de ansatte trives og får utvikle seg. Gjensidig tillit, samarbeid og åpenhet er viktig for å nå dette målet. Det samme gjelder i samhandling med bankens tillitsvalgte. Bankens ansatte forventes å omgås hverandre med respekt og å tilstrebe personlige relasjoner som underbygger den enkeltes integritet.

Menneskerettigheter

Banken skal støtte og respektere vern av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og skal ikke bidra i forretninger og prosjekter som utgjør en uakseptabel stor risiko for at medvirker til brudd på menneskerettighetene.

Banken har sin virksomhet i Norge og møter ikke store utfordringer knyttet til menneskerettigheter i sin daglige virksomhet. Gjennom valg av produkter og leverandører ønsker banken å støtte og respektere anerkjente menneskerettigheter.

Miljøet

Banken ønsker å opptre ansvarlig i tilknytning til klima og miljø. Banken vil fremme bruk av miljøvennlige produkter i egen drift så langt dette er mulig.

Banken har i lang tid jobbet aktivt for å få ned forbruket av papir og øke elektronisk formidling og lagring av informasjon. Redusert papirmengde gir mindre transport- og arkiveringsbehov, både internt i banken og hos bankens kunder.

Det langsiktige målet er at all utveksling av informasjon med kundene skal skje elektronisk. Et slikt mål forutsetter samarbeid med bankens underleverandører.

Ved bruk av produkter som kan skade helse og miljø skal banken vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forbygge og begrense slike skader.

Banken vil som miljøtiltak benytte kildesortering og forsøke å erstatte reiser med telefonmøter/videokonferanser, der dette er formålstjenlig.

Myndighetene og samfunnet

Banken skal etterleve gjeldende lover og forskrifter, herunder forvalte disponible midler på en trygg måte. Bankens og dens ansatte skal ikke på noen måte anbefale eller ta initiativ til brudd på eller omgåelse av gjeldende lover og forskrifter. Det er nulltoleranse for mottak av «smøring» og «gaver» fra parter med egeninteresser.

Ved opprettelsen av nye kundeforhold gjennomfører banken en omfattende identitetskontroll for å unngå at banken blir utnyttet i forbindelse med korrupsjon og hvitvaskingstransaksjoner. Bankens

Aktiv ildsjel: Olav Unnestad bruker fritiden til å holde både seg selv og sambyggingene i form. Her sammen kona, Gun-Christin som han for noen år siden startet treningssenteret sammen med. Uten kona til å holde fortet hjemme, hadde det ikke gått å være så aktiv i lokalmiljøet, understreker Olav.

Ærlighet og troverdighet verdsettes høyt. Diskriminering på grunn av kjønn, alder, rase og nasjonalitet skal ikke finne sted, og ingen ansatte skal utsette andre for mobbing eller seksuell trakassering

Fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. I denne vurderingen er det sett hen til bankens sunne økonomiske drift, finansielle stilling, samt styrets vurdering av framtidsutsiktene. Etter styrets oppfatning gir årsregnskap og årsberetning en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av bankens virksomhet og økonomiske stilling.

Redegjørelse for årsregnskapet

Driftsresultatet

Resultatet av ordinær drift etter skatt endte på MNOK 80,1 for 2017, mot MNOK 95,5 for 2016. Dette er en reduksjon på MNOK 15,4, sammenlignet med regnskapet for 2016.

Banken har i 2017 økning i netto rente- og kredittprovisjonsinntekter og provisjonsinntekter og inntekter på betalingstjenester på henholdsvis MNOK 8,5 og MNOK 8,6, til sammen MNOK 17,1 sammenlignet med 2016. Banken er godt fornøyd med utviklingen på nevnte inntekstposter i 2017.

Det er imidlertid noen vesentlige engangseffekter som påvirker bankens kostnadsside i 2017 sammenlignet med 2016. Etter avvikling av ytelsesbasert pensjonsordning, som gjorde seg utslag i en netto inntektsføring av pensjonskostnader i 2016, er pensjonskostnadene normalisert i 2017 iht. innskuddsbasert pensjonsordning for alle bankens ansatte. Kostnadsøkningen fra 2016 til 2017 knyttet til pensjoner utgjør derfor hele MNOK 12,3. Banken har i løpet av høsten 2017 gjennomført ombygging av kunde- og rådgivningsarealer i bankbygget i Askim og bankbygget i Spydeberg. Av en samlet investering knyttet til denne ombyggingen på ca. MNOK 16,5 er ca. MNOK 5 kostnadsført i 2017.

I tillegg til ovennevnte så hadde banken i 2016 en realisert gevinst på MNOK 6,2 etter at VISA Europa Ltd. ble solgt til VISA Inc. der Askim & Spydeberg Sparebank har mottatt sin andel av salget via Visa Norge.

Banken har ingen tilsvarende inntekstpost i regnskapet for 2017.

Netto rente- og kredittprovisjoner

I kroner økte netto rente- og provisjonsinntekter med MNOK 8,5 fra totalt MNOK 150,1 i 2016 til totalt MNOK 158,6 i 2017. Målt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFVK) har netto rente- og kredittprovisjonsinntekter blitt redusert fra 2,03 % per 31.12.2016 til 2,01 % per 31.12.2017.

Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester.

Andre gebyrer og provisjonsinntekter økte med MNOK 8,6 i 2017 sammenlignet med 2016. Målt i % av GFVK økte gebyrer og provisjonsinntekter fra 0,63 % i 2016 til 0,70 % i 2017. Provisjonsinntekter fra kredittformidling økte med MNOK 6,5. Provisjonsinntekter fra salg av forsikringsprodukter økte med MNOK 1,8. Provisjonsinntekter fra formidlet verdipapirforvaltning økte med MNOK 1,4. Gebyrer og provisjonsinntekter på betalingsformidling ble redusert med MNOK 1,3 i 2017 sammenlignet med 2016.

Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

Bankens provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester er tilnærmet uendret i 2017 sammenlignet med 2016.

Netto verdiendring og gevinst tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler

Forvaltningen av obligasjonsporteføljen utføres av Eika Kapitalforvaltning AS.

Forvaltningen utføres i henhold til mandat fra Askim & Spydeberg Sparebank.

I 2017 har banken netto inntektsført MNOK 0,6 i verdiendringer og netto realiserte gevinster på obligasjoner.

Til sammenligning inntektsførte banken MNOK 2,2 i verdiendringer og netto realiserte gevinster på obligasjoner i 2016.

Per 31.12.2017 har obligasjonsporteføljen en ikke inntektsført gevinst på MNOK 2,6.

Per 31.12.2016 hadde obligasjonsporteføljen en ikke inntektsført gevinst på MNOK 1,2.

Bankens plasseringer i pengemarkeds- og obligasjonsfond er definert

Familieliv: Hverdagen kan by på både små og store utfordringer. Lene og Tom Kristian Isdahl Mentzoni i Drøbak setter pris på at bankrådgiver Morten Berger alltid forsøker å finne en løsning. Maline på fem år følger med mens mamma steller lillebroren. Lene har selv vokst opp i Drøbak, og er glad for at de tre barna også får den trygge rammen rundt livet sitt.

som omløpsmiddel og bokført til markedsverdi. Plasseringene i pengemarkeds- og obligasjonsfond er bokført under balanseposten «aksjer, andeler og egenkapitalbevis» med en bokført verdi på MNOK 43,1.

Banken har inntektsført til sammen MNOK 1 i avkastning på plasseringer i pengemarkeds- og obligasjonsfond i 2017. I 2016 utgjorde avkastning på plasseringer i pengemarkeds- og obligasjonsfond MNOK 1,2.

Tidligere nedskrivninger på finansielle derivater er reversert med MNOK 0,5 i 2017. Til sammenligning ble tidligere nedskrivninger på finansielle derivater er reversert med MNOK 1,5 i 2016.

Andre driftsinntekter

Banken har i tillegg til egen virksomhet tre leietakere i bankbygget i Askim. Det leies ut lokaler til Sparebankenes Eiendomsmegler AS, Dr. Randersgate Legesenter og Tannlegene Heyden og Berg. Per 31.12.2017 har banken et kontorlokale på ca. 250 kvm som ikke er utleid. Banken fremleier også noen mindre arealer kontorlokaler i Torvgården på Ski. Samlede leieinntekter for 2017 utgjør MNOK 1,05 (MNOK 1,18 i 2016).

Andre driftskostnader

Banken samlede driftskostnader ekskl. tap var i 2017 på MNOK 114,2 mot MNOK 88,2 i 2016.

Økningen i de samlede kostnadene fra 2016 til 2017 er således 29,5 % mot en reduksjon i kostnadene på 23,2 % fra 2015 til 2016.

Bankens lønnskostnader øker med MNOK 3 fra 2016 til 2017. Kostnadsøkningen skyldes «lønnskompensasjonsordning» som ble etablert i forbindelse med avvikling ytelsesbasert pensjonsordning MNOK 1 og økte kostnader knyttet til resultatbonus. Banken har i 2017 kostnadsført resultatbonus stor TNOK 20 per årsverk med tillegg av feriepenger, arbeidsgiveravgift og finanskatt. Til sammenligning ble det avsatt TNOK 10 per årsverk i resultatbonus for regnskapsåret 2016. I regnskapet for 2017 er det avsatt bonus stor TNOK 250 til adm. banksjef.

Bankens pensjonskostnader øker med MNOK 12,3 fra 2016 til 2017. Askim & Spydeberg Sparebank avviklet ytelsesbasert pensjonsordning med virkning fra 31.12.2016. Dette gjorde at banken hadde en netto negativ pensjonskostnad (inntektsføring) på MNOK 8,4 i 2016. Pensjonskostnadene er igjen tilbake til normalen i 2017 iht. innskuddsbasert pensjonsordning for alle bankens ansatte, AFP og usikrede pensjonsordninger for tidligere banksjef i Spydeberg Sparebank og adm. banksjef i Askim & Spydeberg Sparebank. Bankens totale kostnader knyttet til pensjoner utgjør MNOK 3,9 i 2017.

Bankens sosiale kostnader øker med MNOK 1,8. Finanskatt som ble innført med virkning fra 1. januar 2017 belaster regnskapet for 2017 med MNOK 2,1.

Bankens administrasjonskostnader er redusert med MNOK 0,5 som er tilnærmet uendret fra 2016 til 2017.

Målt i % av GFKV utgjør lønn, pensjoner, sosiale kostnader og administrasjonskostnader 1,15 % per 31.12.2017 mot 1,00 % pr. 31.12.2016.

Avskrivningene er redusert med inntektsføring av negativ goodwill. Avskrivninger på driftsmidler utgjør MNOK 4 men inntektsføring av badwill utgjør MNOK 2,8, slik at netto avskrivninger utgjør MNOK 1,2.

Driftskostnader fast eiendom øker med MNOK 4,6 fra 2016 til 2017. Banken har i løpet av høsten 2017 gjennomført ombygging av kunde- og rådgivningsarealer i bankbygget i Askim og bankbygget i Spydeberg. Av en samlet investering knyttet til denne ombyggingen på ca. MNOK 16,5 er ca. MNOK 5 kostnadsført i 2017.

Andre driftskostnader øker med MNOK 4,7 fra 2016 til 2017. Kostnadsøkningen oppstår i hovedsak på følgende poster; kostnadsført «konseptutvikling» i forbindelse med ombygging av kunde- og rådgivningsarealer i Askim og i Spydeberg med MNOK 1,2 kjøpte konsulenttjenester med MNOK 1, kjøpte tjenester Eika MNOK 1, erstatning tvistesak MNOK 0,8 og økte avgifter/kontingenter bransjeorganisasjoner MNOK 0,5.

Bankens kostnadsøkninger fra 2016 til 2017 kan, etter styrets vurdering, i stor grad relateres til endringer i «pensjonskostnader» og ombyggingsprosjektet som ble gjennomført i 2017. Det er likevel ingen tvil om at bankdriften har hatt en ikke ubetydelig kostnadsvekst i 2017. Både styret og administrasjonen må i tiden fremover arbeide målrettet med kostnadseffektivisering av bankdriften. Banken er, sammen med 11 andre Eika banker, i dialog med Eika Alliansen vedr. kostnadsutviklingen på IT som banken mener ikke vil være bærekraftig over tid. Banken må også revurdere avtaler med andre leverandører med hensyn til behov og kostnader. Sist men ikke minst må banken optimalisere bruk av egne ressurser slik at banken i sum får kostnadsnivå som er konkurransedyktig også i fremtiden.

Tap og tapsavsetninger på utlån og garantier

Lån og garantier er gjennomgått og vurdert å være i samsvar med retningslinjene fra Finanstilsynet. Prinsippene for behandling av misligholdte lån og tilhørende tapsnedskrivninger er beskrevet i note 2.

Banken har i 2017 bokført netto tap på utlån og garantier på til sammen MNOK 7,8 (0,10 % av GFKV) mot MNOK 6,1 (0,08 % av GFKV) i 2016. Se for øvrig note 6.

Balansen

Forvaltningskapitalen

Forvaltningskapitalen økte i 2017 med MNOK 298 (3,86 %), til sammenligning MNOK 609 (8,6 %) i 2016.

Innskudd

Innskudd fra kunder økte i 2017 med MNOK 138 (2,38 %), til sammenligning MNOK 250 (4,5 %) i 2016.

Innskuddene dekker ved årsskifte 89,6 % av brutto utlån, mot 90,9 % forrige år. Askim & Spydeberg Sparebank har som målsetting at innskudd minimum skal dekke 82 % av brutto utlån.

Brutto utlån

Brutto utlån på egen balanse økte i 2017 med MNOK 245 (3,85 %), til sammenligning MNOK 347 (5,8 %) i 2016.

Økningen i utlån på egen balanse på MNOK 245 i 2017 fordelte seg med en økning på MNOK 297 (6,6 %) på utlån til personmarkedet mens utlån til næringslivskunder ble redusert med MNOK 52 (- 2,7 %). Ved årsskiftet hadde banken formidlet en utlånsportefølje i Eika Boligkreditt på til sammen MNOK 3.063. Bankens utlansvekst i Eika Boligkreditt i 2017 endte på MNOK 82 (2,75 %).

Hensyntatt utlånsporteføljen i Eika Boligkreditt er bankens totale utlansvekst i 2017 på MNOK 327 (3,5 %).

Til sammenligning var samlet utlansvekst i 2016 MNOK 827 (9,7 %).

Samlet utgjør individuelle nedskrivninger på utlån, nedskrivninger på grupper av utlån og spesifisert avsetning på garantiansvar MNOK 52,6 per 31.12.2017 mot MNOK 54,2 per 31.12.2016.

Samlede nedskrivninger utgjør 0,79 % av brutto utlån. Nedskrivninger på grupper av utlån utgjør MNOK 29,5 som er 0,45 % av brutto utlån. Styret mener at tapsavsetningene som er foretatt pr. 31.12.2017 for å være tilstrekkelige i forhold til bankens risiko på utlån og garantier.

Garantier

Banken har per 31.12.2017 stilt garantier for til sammen MNOK 166 mot MNOK 324 per 31.12.2016.

Garantier overfor kunder fordeler seg med MNOK 43 i betalingsgarantier, MNOK 33 i kontrakts garantier, MNOK 0,2 i skattegarantier, samt MNOK 13 i andre garantier.

Garantiene har god risikospredning og er generelt godt sikret etter de samme retningslinjer som for utlån.

I tillegg har banken garantiansvar overfor Eika Boligkreditt pålydende MNOK 76 per 31.12.2017. Garantiansvaret overfor Eika Boligkreditt var per 31.12.2016 MNOK 222.

Verdipapirer

Banken hadde ikke omløpsaksjer 31.12.2017.

Forvaltningen av obligasjonsporteføljen utføres av Eika Kapitalforvaltning. Forvaltningen utføres i henhold til mandat. Mandatet er i tråd med bankens retningslinjer for forvaltning av og handel med verdipapirer. Styret i banken har fastsatt maksimumsrammer for disse aktivitetene. Det foretas en løpende kontroll og rapportering, slik at virksomheten holdes innenfor gitte rammer.

Bankens obligasjonsbeholdning har en bokført verdi på MNOK 676,1 pr. 31. desember 2017. Historisk kostpris på bankens obligasjonsbeholdning er MNOK 676,3. Obligasjonsbeholdningens pålydende er MNOK 676,0. Obligasjonsbeholdningen er nedskrevet med MNOK 0,3 pr. 31.12.2017.

31.12.2016 var obligasjonsbeholdningen bokført til MNOK 637,5. Obligasjonsbeholdningen var da nedskrevet med MNOK 1,4.

Bankens beholdning av pengemarkeds- og obligasjonsfond er ført under posten «aksjer, andeler og egenkapitalbevis». Bankens plasseringer i pengemarkeds- og obligasjonsfond har en kostpris på MNOK 42,95 inklusiv mottatt utbytte 31.12.2017. Markedsverdien på pengemarkeds- og obligasjonsfondene er MNOK 43,1 pr.

31. desember 2017. Bokført verdi 31.12.2017 er lik markedsverdi. Mottatt utbytte og verdiendringer utgjør til sammen MNOK 1 i 2017.

Beholdningen av egenkapitalbevis per 31.12.2017 er bokført til en verdi på MNOK 4,8. Historisk kostpris på beholdningen av egenkapitalbevis er MNOK 5,9 per 31.12.2017. Hvert enkelt papir er bokført til den laveste verdien av markedsverdi og historisk kostpris 31.12.2017.

Porteføljen av unoterte anleggsaksjer er bokført til en verdi på MNOK 225,9 som tilsvarer historisk kostpris med fradrag av nedskrivninger på MNOK 0,8. Av disse nedskrivningene er MNOK 0,3 bokført i år. Av den totale beholdning av anleggsaksjer utgjør aksjer i Eika Boligkreditt AS MNOK 175,8 og aksjer i Eika Gruppen AS MNOK 43,3. Disse to aksjepostene utgjør 96,9 % av bankens totale beholdning av anleggsaksjer.

Banken har også aksjer og andeler i fire forskjellige eiendomsfond. Disse aksjene har en bokført verdi på TNOK 106 som tilsvarer antatt markedsverdi 31.12.2017. Beholdningen av aksjer og andeler i eiendomsfond er i sum nedskrevet med TNOK 727 pr. 31.12.2017.

Egenkapital, soliditet og kapitaldekning

Bankens egenkapital, som består av grunnfondskapital, egenkapitalbeviskapital, utjevningsfond og gavefond utgjør til sammen MNOK 854,4.

Bankens samlede egenkapital utgjør 10,6 % av forvaltningskapitalen per 31.12.2017. Bankens opptjente egenkapital utgjorde 10,1 % av forvaltningskapital 31.12.2016.

Askim & Spydeberg Sparebank har i 2017 fått fastsatt et Pilar II krav på 2,3 % med virkning fra 31.12.2017.

Pilar 2-kravet kommer i tillegg til følgende minstekrav og bufferkrav:

- minstekravet til kapital i pilar 1 på 8 % av beregningsgrunnlaget, hvorav minst 4,5% ren kjernekapital og 6 % kjernekapital i henhold til gjeldende kapitaldekningsregler
- en samlet buffer ut over minstekravet og pilar 2-kravet bestående av ren kjernekapital, for å dekke summen av de til enhver tid gjeldende bufferkrav i pilar 1.

Samlet krav til ren kjernekapital i Askim & Spydeberg Sparebank pr. 31.12.2017 er 14,3 % som består av følgende elementer:

• Minstekrav til ren kjernekapital	4,5 %
• Bevaringsbuffer	2,5 %
• Motsyklisk buffer	2,0 %
• Systemrisikobuffer	3,0 %
• Pilar II	2,3 %

Bankens rene kjernekapitaldekning er 16,55 %, kjernekapitaldekning er 17,68 % og kapitaldekning er 19,37 % per 31.12.2017.

Dette er over kapitaldeknings- og bufferkravene som gjelder fra 31. desember 2017.

Basel III/CRD IV setter økte krav til egenkapital i banken og særlig til ren kjernekapital. Per 31.12.2017 er Askim & Spydeberg Sparebank solid med en ren kjernekapitaldekning over minimumskravene. Styret og administrasjonen har i 2017 hatt, og vil det neste året ha, fokus på å styrke ren kjernekapitaldekning.

Dette kan gjøres gjennom solide resultater, en utbyttepolitikk noe lavere enn markedet generelt, balansert utlansvekst og en optimalisering av sammensetningen av egenkapitalinstrumenter; egenkapitalbevis, hybridkapital og tilleggskapital.

Forhold etter regnskapsårets slutt

Det er ikke oppstått vesentlige forhold etter avslutning av regnskapsåret 31.12.2017 som har innvirkning på bedømmelsen og vurderingen av regnskapet for 2017.

Kontantstrøm

Bankens operasjonelle aktiviteter har en negativ kontantstrøm på MNOK 47 i 2017. Dette skyldes økte utlån til kunder på MNOK 246 og økning i beholdning av verdipapirer på MNOK 63. I motsatt retning trekker økte innskudd fra kunder på MNOK 138 og økte obligasjonsgjeld med MNOK 72. Likviditetsbehovet har blitt dekket ved økte innskudd fra kunder og opptak av obligasjonslån. Bankens investeringsaktiviteter begrenset til MNOK 12,2 i 2017. Bankens totale kontantstrøm for alle aktiviteter i regnskapsåret 2017 er positiv med MNOK 6,2

Virksomhetsstyring (Corporate governance)

Askim & Spydeberg Sparebank har vektlegger å etterleve strenge etiske prinsipper. Eierstyring og selskapsledelse omfatter de mål og overordnede prinsipper som banken styres etter for å sikre innskytterne, kapital-markedets og andre interesser som berøres av bankens virksomhet. Bankens virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål blir realisert. Dette oppnås ved blant annet et kompetent og uavhengig styre, gode interne styringsprosesser, en objektiv og uavhengig eksternrevisjon og en åpen og god kommunikasjon med de ansatte og omgivelsene for øvrig.

Styret reviderer og vedtar bankens strategiplan årlig. Styret mottar løpende gjennom året rapporter fra de ulike risikoområdene i banken.

Risikoforhold

Internkontroll

Kontroll er etablert gjennom årets kontrollhandlinger i arbeidsplan for styret og de rapporter som avgis. Internkontrollen rapporteres av banksjef og gjennomgås av styret. Bankens administrasjon har ansvaret for den daglige risikostyringen. Denne utøves gjennom instruks, rapporter og kontroll. Ekstern revisor har avgitt uttalelse om at banken har etablert en tilfredsstillende internkontroll.

Finansiell risiko

Summen av de risikoforhold som påvirker banken, og som normalt påvirker enhver bank, er etter styrets oppfatning rettvise presentert i regnskapet for 2017. Til grunn for denne vurdering ligger bankens resultat for året, grunnleggende soliditet gjennom kjernekapital og kapitaldekningsprosent og profilen på de underliggende risikoforholdene for øvrig. For nærmere beskrivelse av ulike finansielle risikoer henvises til note 4, samt avsnittene nedenfor.

Kredittrisiko

Bankens kredittrisiko er spesielt knyttet til utlån, garantier og verdipapirer. Kredittrisikoen ligger i at debitor ikke kan oppfylle sine forpliktelser. For å redusere kredittrisikoen på ovenfor privatkunder følger banken forsvarlig utlånspraksis for boliglån. Nedbetalingslån og fastrentelån er priset etter kundenes økonomi og den sikkerhet som er etablert. Bankens utlån har generelt god sikkerhet. Utlån til næringskunder utgjør 28 % (29,9 % 31.12.2016) av totale utlån på egen balanse. Banken fikk en reduksjon på utlån til bedrifts-markedet i 2017. Nedgangen endte på MNOK 52 (- 2,7 %). I 2016 hadde banken utlånsvekst til bedrifts-markedet på MNOK 158 (9,1 %). Banken legger opp til en moderat utlånsvekst på ca. 4,5 % i 2018, for både bedrifts-markedet og privatmarkedet. Banken har etter fusjonen hatt et volum på misligholdte lån som er noe høyere enn normen for norske banker. Utviklingen har vært tilfredsstillende gjennom 2017 da volumet av misligholdte lån er redusert fra MNOK 100 ved inngangen til året til MNOK 58 ved

årsrslutt. I 2017 er det innført vesentlig tettere oppfølging av engasjementer som går i mislighold, dette inkluderer overføring av purrerutine til eksternt inkassobyrå.

Bankens kjennskap og nærhet til markedet er også vesentlig i tilknytning til vurderingen av kredittrisiko. Banken risiko klassifiserer sine utlån, både til næringskunder og privatkunder.

Styret ser med utgangspunkt i nåværende strategi ingen vesentlige endringer i bankens fremtidige kredittrisiko. Styret vurderer kredittrisikoen til å være lav for personmarkedet og verdipapirer og moderat for bedrifts-markedet.

Renterisiko

Risikoen for at endringer i rentenivået kan påvirke bankens lønnsomhet i ugunstig retning er knyttet til utlån, innskudd og verdipapirer. Renterisiko oppstår dersom det ikke er samsvar mellom rentebindingsperioden på eiendelssiden og gjeldssiden i balansen. Av den samlede utlånsmassen utgjør utlån til kunder med fastrente MNOK 181,9. Renterisikoen er redusert gjennom rentebytteavtaler på til sammen MNOK 201,2 med opprinnelig løpetid på tre, fem og ti år. Avviket mellom utlån til kunder med fastrente og volumet på rentebytte-avtalene gjør at banken har en renterisiko knyttet til differansen på MNOK 19,3. I tillegg er det en renterisiko knyttet til asymmetri mellom løpetidsbåndene på lån med fastrente og løpetidsbåndene for rentebytte-avtalene. Innskudd fra kunder løper i sin helhet med flytende rente. Styret vurderer renterisikoen i utlåns- og innskuddsmassen som begrenset.

Bankens obligasjonslån, ansvarlige lån og fondsobligasjonslån løper med ett unntak med flytende rente, 3 mnd renteterminer, og med faste marginer over 3 måneder NIBOR i hele løpetiden. Fondsobligasjonslån pålydende MNOK 30 løper med fastrente. Banken har sikret renterisikoen knyttet til dette lånet gjennom en rentebytteavtale til flytende rente med løpetid lik lånets løpetid.

Styret har utarbeidet instruks for plassering og finansiering i verdipapirer og finansinstitusjoner. Renterisikoen i verdipapirer og finansiering er forsøkt dempet med sammensetning av type verdipapirer, volumfordeling og forfallsspredning.

Styret vurderer renterisikoen i bankens likviditetsplasseringer og lån i obligasjons-markedet til å være begrenset.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i en gitt situasjon ikke klarer å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser ved forfall. Likviditetsrisikoen må sees i sammenheng med bankens egenkapital og forholdet mellom innskudd og utlån. Store enkeltinnskudd som raskt kan flyttes ut av banken vil også påvirke bankens likviditetsrisiko.

Askim & Spydeberg Sparebank oppfyller kravene til Finansdepartementet sin forskrift om forsvarlig likviditetsstyring for banker. Banken oppdaterer sin likviditetspolicy minst en gang i året. Banken har beredskapsplan for likviditet med tilhørende modell for stresstest.

Brutto utlån til kunder er MNOK 684 høyere enn innskudd fra kunder. Bankens innskuddsdekning har i løpet av 2017 blitt redusert marginalt til 89,65 % per 31.12.2017. Styret vurderer likevel bankens innskuddsdekning til å være høy.

Innskuddsmassen er i all hovedsak fordelt på et høyt antall kunder. Banken har over tid hatt et begrenset antall store innskuddskunder som har vært med på å øke bankens likviditetsrisiko. Banken har et innskuddsvolum på ca. MNOK 650 med rullende 32 dagers gjensidig oppsigelsesfrist.

Banken anser likviditetsrisikoen for å være begrenset, men styret er samtidig opptatt av å redusere likviditetsrisikoen.

Valutarisiko

Valutarisikoen i Askim & Spydeberg Sparebank ansees å være begrenset. Askim & Spydeberg Sparebank er ikke en egen valutabank og all valutaomsetning gjøres kun som kommisjonær for annen valutabank.

Bankens kontantbeholdning av valuta utgjorde MNOK 3 per 31.12.2017. I tillegg hadde Askim & Spydeberg Sparebank en innskuddskonto i DNB i DKK med en saldo omregnet til NOK på MNOK 0,1 per 31.12.2017.

Askim & Spydeberg Sparebank har ikke lån til kunder eller innskudd fra kunder i annen valuta enn NOK.

Banken har garantert for et valutalån i annen bank pålydende EURO 2.073.951 som utgjør NOK 20.409.235 per 31.12.2017. Lånet er formidlet av Askim & Spydeberg Sparebank.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risiko for tap som følge av mangelfulle eller mislykkede interne prosesser, menneskelige feil, systemfeil eller eksterne hendelser.

I Eika Alliansen har det vært høyt prioritert å sikre og forbedre egne og underleverandørers leveranser til bankene. Feilretting, stabilisering og videreutvikling både i banksystemene som benyttes internt i banken og selvbetjeningsområdet Nettbank, har vært sentralt.

Fremtidig utvikling

Askim & Spydeberg Sparebank har en solid og god økonomi som legger et godt grunnlag for videre vekst og utvikling av lokalbankvirksomheten i Indre Østfold og Follo.

Banken vil fortsette arbeidet med å trygge sin posisjon som en selvstendig og lokal sparebank, samt å være en god arbeidsplass og en god samarbeidspartner for kundene.

Banken forventer at 2018 blir et år med moderat kredittvekst og fortsatt historisk lavt rentenivå.

Selv om rentenivået forblir på historisk lave nivåer forventer banken at den første renteøkningen fra Norges Bank kommer høsten 2018, noe som vil måtte påvirke bankens utlans- og innskuddsrenter. Banken er etablert i et meget attraktivt markedsområde, der det forventes fortsatt tilflytting og vekst.

Gjennom målrettet arbeid mot eksisterende og nye kunder i våre markedsområder skal banken legge grunnlaget for både økt kundetilfredshet og økte markedsandeler.

Gjennom eierskapet i Eika Boligkreditt AS har banken god tilgang på prisgunstig finansiering for godt sikrede boliglån. Dette, sammen med høy innskuddsdekning, gjør at banken fremover er godt rustet til å ha konkurransedyktige priser både på utlån til og innskudd fra kunder.

Marginene på boliglån har vært tilfredsstillende i 2017. Fallet i 3 MND NIBOR renten er en medvirkende årsak til dette. Banken må være forberedt på at marginen på godt sikrede boliglån kan bli noe mindre i tiden fremover. De store landsdekkende bankene tilbyr svært lav rente på godt sikrede boliglån. Dette har lagt, og vil legge press på marginene i Askim & Spydeberg Sparebank.

Askim & Spydeberg Sparebank skal være totalleverandør av finansielle tjenester og forsikringstjenester.

Målet er at Askim & Spydeberg Sparebank, gjennom god rådgivning og personlig service, skal dekke kundenes behov for bank-, forsikrings og andre finansielle produkter.

Banken skal også jobbe målrettet mot små og mellomstore bedrifter i bankens markedsområde.

For å opprettholde en tilfredsstillende inntjening i framtiden, må det arbeides målrettet med andre produkter enn rene innskudds- og utlånsprodukter.

Banken skal fortsette sin strategi med å øke kompetansen til sine ansatte. God kompetanse blant de ansatte skal kjennetegne Askim & Spydeberg Sparebank som organisasjon.

Gjennom gode rådgivningssamtaler, økt kompetanse, fokus på service i alle ledd samt dyktige ansatte, skal Askim & Spydeberg Sparebank gjøre sitt ytterste for å beholde sin ledende posisjon på kundetilfredshet i 2018.

Styret vil rette en stor takk til bankens medarbeidere for en meget god innsats i 2017.

Styret vil også takke bankens kunder og forretningsforbindelser for et godt samarbeid i 2017.

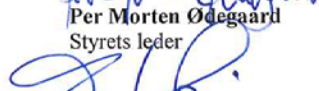
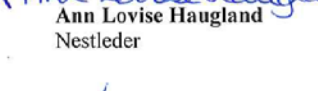
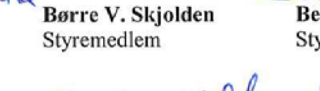
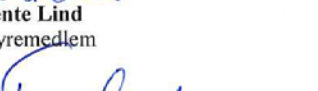
Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår følgende disponering av resultat for regnskapsåret 2017:

(Tall i TNOK)

ÅRETS OVERSKUDD	80.111
Disponering:	
Avsatt til utbytte	6.000
Overført til utjevningsfond	61.412
Overført til grunnfond	12.699
Overført fra gavefond	- 900
Overført til gaver	900
Sum disponert	80.111

Askim, den 31. desember 2017/ 12. februar 2018.

 Per Morten Ødegaard Styrets leder	 Ann Lovise Haugland Nestleder	 Børre V. Skjolden Styremedlem	 Bente Lind Styremedlem
 Per Kristian Stai Styremedlem	 Håge Spønning Styremedlem	 Gry Annette Moen Styremedlem Representant for de ansatte	 Tom Sandham Styremedlem Representant for de ansatte
 Rune Hvidsten Adm. banksjef			

KONSERN 2017	KONSERN 2016	Note	ASKIM & SPYDEBERG SPAREBANK	Note	MORBANK 2017	MORBANK 2016
			Renteinntekter og lignende inntekter			
2 482	2 433		Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		2 482	2 433
229 848	221 509		Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		229 860	221 509
9 883	8 846		Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		9 883	8 846
0	0		Andre renteinntekter og lignende inntekter		0	0
242 213	232 787		Sum renteinntekter og lignende inntekter		242 226	232 787
			Rentekostnader og lignende kostnader			
469	424		Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		469	424
52 473	54 921		Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		52 516	54 971
18 505	16 197		Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		18 505	16 197
8 134	7 326		Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital		8 134	7 326
4 025	3 736		Andre rentekostnader og lignende kostnader		4 024	3 736
83 606	82 604		Sum rentekostnader og lignende kostnader		83 647	82 654
158 608	150 184		Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		158 578	150 134
			Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning			
11 371	11 027		Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		11 371	11 027
0	0		Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper		317	79
1 909	1 450		Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper		483	846
13 280	12 476		Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		12 171	11 952
			Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester			
1 739	1 772		Garantiprovisjon		1 739	1 772
53 125	44 586		Andre gebyrer og provisjonsinntekter	17	53 125	44 586
54 864	46 357		Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		54 864	46 357
			Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester			
6 038	6 141		Andre gebyrer og provisjonskostnader		6 038	6 141
6 038	6 141		Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		6 038	6 141
			Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler			
645	2 213		Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		645	2 213
1 006	1 161		Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		1 006	1 161
4 000	4 124		Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater		4 000	4 124
5 652	7 498		Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler		5 652	7 498
			Andre driftsinntekter			
1 058	1 184		Driftsinntekter faste eiendommer		1 058	1 184
7 175	6 012		Andre driftsinntekter	18	572	420
8 232	7 196		Sum andre driftsinntekter		1 629	1 604
			Lønn og generelle administrasjonskostnader			
59 109	41 667		Lønn m.v.		54 892	37 813
45 042	41 768		Lønn	19, 21	41 526	38 545
4 018	-8 319		Pensjoner	20	3 947	-8 386
10 050	8 218		Sosiale kostnader		9 418	7 653
35 631	36 105		Administrasjonskostnader		35 631	36 105
94 741	77 771		Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		90 523	73 917

Forts. neste side

KONSERN 2017	KONSERN 2016	Note	ASKIM & SPYDEBERG SPAREBANK	Note	MORBANK 2017	MORBANK 2016
			Avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler			
1 307	1 248		Ordinære avskrivninger		1 217	1 158
1 307	1 248		Sum avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		1 217	1 158
			Andre driftskostnader			
7 996	3 412		Driftskostnader faste eiendommer		7 996	3 412
16 182	11 253		Andre driftskostnader	22	14 512	9 784
24 177	14 665		Sum andre driftskostnader		22 508	13 196
			Tap på utlån, garantier m.v.			
7 829	6 138		Tap på utlån	6	7 829	6 138
0	-1		Tap på garantier m.v.	6	0	-1
7 829	6 137		Sum tap på utlån, garantier m.v.		7 829	6 137
			Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler			
-300	-100		Nedskrivning/reversering av nedskrivning		-300	-100
31	6 320		Gevinst/tap		31	6 320
-269	6 221		Sum nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler		-269	6 221
106 274	123 970		Resultat av ordinær drift før skatt		104 510	123 217
24 598	27 835		Skatt på ordinært resultat	23	24 399	27 754
81 676	96 135		Resultat av ordinær drift etter skatt		80 111	95 463
81 676	96 135		Resultat for regnskapsåret		80 111	95 463
			Disponeringer			
6 136	6 041		Utbytte på aksjer/egenkapitalbevis		6 000	6 000
900	800		Overført til gaver		900	800
-900	-800		Overført fra gavefond		-900	-800
12 699	15 150		Overført til grunnfondskapital		12 699	15 150
61 412	74 313		Overført til utjevningsfond		61 412	74 313
1 429	631		Overført til annen egenkapital			
81 676	96 135		Sum disponeringer		80 111	95 463

KONSERN 2017	KONSERN 2016	Note	ASKIM & SPYDEBERG SPAREBANK	Note	MORBANK 2017	MORBANK 2016
79 312	73 055		Kontanter og fordringer på sentralbanker	4	79 312	73 055
			Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
334 313	349 693		Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		334 313	349 693
20 222	35 023		Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		20 222	35 023
354 535	384 716		Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	4	354 535	384 716
			Utlån til og fordringer på kunder			
518 236	508 665		Kasse-/drifts- og brukskreditter		514 957	506 733
147 28	115 349		Byggelån		147 285	115 349
5 949 488	5 744 936		Nedbetalingslån		5 949 488	5 744 936
6 615 010	6 368 950		Sum utlån til og fordringer på kunder før nedskrivninger	6	6 611 731	6 367 018
-23 125	-25 299		Nedskrivninger på individuelle utlån		-23 125	-25 299
-29 490	-28 840		Nedskrivninger på grupper av utlån		-29 490	-28 840
6 562 394	6 314 811		Sum netto utlån og fordringer på kunder	6	6 559 115	6 312 879
150	150		Overtatte eiendeler	7	150	150
			Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning			
			Utstedt av det offentlige			
199 538	140 412		Sertifikater og obligasjoner	8	199 538	140 412
			Utstedt av andre			
476 539	497 083		Sertifikater og obligasjoner	8	476 539	497 083
676 077	637 496		Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning		676 077	637 496
			Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning			
271 453	246 331		Aksjer, andeler og egenkapitalbevis		271 453	246 331
271 453	246 331		Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	10	271 453	246 331
			Eierinteresser i tilknyttede selskap			
3 099	1 926		Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper		837	837
3 099	1 926		Sum eierinteresser i tilknyttede selskap	3	837	837
			Eierinteresser i konsern selskap			
0	0		Eierinteresser i andre konsernselskaper		1 516	1 516
0	0		Sum eierinteresser i konsern selskap	3	1 516	1 516
			Immatrielle eiendeler			
-6 013	-8 746		Goodwill	11	-6 351	-9 173
2 182	3 342		Utsatt skattefordel	24	2 178	3 336
-3 831	-5 404		Sum immatrielle eiendeler		-4 173	-5 837
			Varige driftsmidler			
6 995	3 269		Maskiner, inventar og transportmidler		6 995	3 269
55 984	51 372		Bygninger og andre faste eiendommer		55 984	51 372
62 979	54 640		Sum varige driftsmidler	11	62 979	54 640
			Andre eiendeler			
469	154		Andre eiendeler		469	154
469	154		Sum andre eiendeler		469	154
			Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
13 059	9 432		Opptjente ikke mottatte inntekter		12 795	9 511
3 908	5 558		Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		3 908	5 558
594	2 500		Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	20	594	2 500
3 314	3 058		Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		3 314	3 058
16 967	14 990		Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		16 703	15 069
8 023 604	7 722 867		SUM EIEDELER		8 018 974	7 721 007

KONERN 2017	KONERN 2016	Note	ASKIM & SPYDEBERG SPAREBANK	Note	MORBANK 2017	MORBANK 2016
GJELD						GJELD
			Gjeld til kredittinstitusjoner			
8 045	2 041		Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		8 045	2 041
8 045	2 041		Sum gjeld til kredittinstitusjoner	12	8 045	2 041
			Innskudd fra og gjeld til kunder			
5 042 543	5 076 102		Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		5 043 020	5 076 746
884 681	713 238		Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		884 681	713 238
5 927 224	5 789 340		Sum innskudd fra og gjeld til kunder:	12	5 927 700	5 789 984
			Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			
0	0		Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak			
977 135	898 936		Obligasjonsgjeld		977 135	898 936
-6 000	0		- Egne ikke-amortiserte obligasjoner		-6 000	0
971 135	898 936		Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12	971 135	898 936
			Annen gjeld			
3 165	3 720		Finansielle derivater	5	3 165	3 720
60 926	49 750		Annen gjeld		58 323	48 600
64 091	53 470		Sum annen gjeld	12	61 488	52 320
15 192	16 162		Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		15 192	16 084
			Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser			
10 875	9 301		Pensjonsforpliktelser	20	10 875	9 301
175	175		Uspesifiserte avsetninger på garantiansvar	6	175	175
11 050	9 476		Sum avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser		11 050	9 476
			Ansvarlig lånekapital			
80 000	80 000		Evigvarende ansvarlig lånekapital		80 000	80 000
90 000	90 000		Annen ansvarlig lånekapital		90 000	90 000
170 000	170 000		Sum ansvarlig lånekapital	13	170 000	170 000
7 166 738	6 939 425		SUM GJELD		7 164 611	6 938 840
EGENKAPITAL						EGENKAPITAL
			Innskutt egenkapital			
552 916	552 916		Selskapskapital		552 816	552 816
552 916	552 916		Aksje- og egenkapitalbeviskapital		552 816	552 816
			Opptjent egenkapital			
134 628	122 089		Grunnfondskapital		134 628	122 089
1 000	1 900		Gavefond		1 000	1 900
165 919	105 362		Uttevningssfond		165 919	105 362
1 921	742		Annen egenkapital			
483	433		Minoritetsinteresse			
303 950	230 527		Sum opptjent egenkapital		301 546	229 351
856 866	783 443		SUM EGENKAPITAL	14	854 362	782 167
8 023 604	7 722 867		SUM GJELD OG EGENKAPITAL		8 018 974	7 721 007
			POSTER UTENFOR BALANSEN			
358 827	306 738		Betingede forpliktelser	8, 10	358 827	306 738
165 568	323 981		Forpliktelser	6, 16	165 568	323 981

Askim, den 31. desember 2017/ 12. februar 2018.

Per Morten Ødegaard
Styrets leder

Per Kristian Stai
Styremedlem

Ann Lovise Haugland
Nestleder

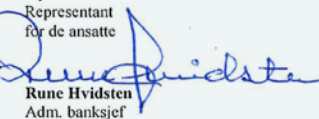

Hegg Spennig
Styremedlem

Borre V. Skjolden
Styremedlem

Gry Ahette Moen
Styremedlem
Representant
for de ansatte

Bente Lind
Styremedlem

Tom Sandham
Styremedlem
Representant
for de ansatte

Rune Hvidsten
Adm. banksjef

Kontantstrømoppstilling Askim & Spydeberg Sparebank

Alle tall i NOK 1.000	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	104 510	123 217
Periodens betalte skatt	-23 537	-16 078
Tap/ gevinst ved salg av anleggsmidler	-31	6 319
Ordinære avskrivninger	1 217	1 158
Nedskrivning/reversering anleggsmidler	300	-1 429
Endring pensjoner	3 480	-9 288
Endring utlån finansinstitusjoner	30 181	-127 581
Endring utlån	-246 236	-348 041
Endring gjeld til finansinstitusjoner	6 004	25
Endring innskudd fra kunder	137 717	249 646
Endringer verdipapirer	-62 780	-144 620
Endring i andre tidsavgrensingsposter	4 797	6 869
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	-2 724	-3 320
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-47 102	-263 121
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	0	190
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-12 378	-773
Innbetalinger på lånefordring konsern (korts./langs.)	79	185
Utbetalinger på lånefordring konsern (korts./langs.)	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-12 299	-398
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved opptak av annen gjeld (korts./langs.)	72 081	264 780
Utbetalinger av utbytte	-6 000	-6 000
Utbetalinger til gaver	-425	-655
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	65 656	258 125
Netto kontantstrøm for perioden	6 256	-5 394
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	73 055	78 449
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	79 312	73 055
Denne består av:		
Bankinnskudd m.v.	79 312	73 055
I likviditetsbeholdning inngår innskudd i Norges Bank	58 232	57 032
Ubenyttet trekkrettighet på oppgjørskonto	200 000	200 000

Noter Askim & Spydeberg Sparebank

Note 1 Generell informasjon – rettviseende bilde

Askim & Spydeberg Sparebank sitt årsregnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk, og gir et rettviseende bilde av bankens resultat og stilling.

Det er ikke gjort endringer i regnskapsprinsipper i 2017.

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner (TNOK) med unntak av der det er det spesifikt angitt noe annet.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Utarbeidelse av konsernregnskap

Konsernregnskapet omfatter morbanken Askim & Spydeberg Sparebank og datterselskapet Estator Eiendomsmegling AS (66 % eid). Opplysninger om datterselskapet sine resultatposter er gitt i note 3.

Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskap følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet. Oppkjøpsmetoden er benyttet. Dersom summen av vederlaget, balanseført beløp av minoritetsinteresser og virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av tidligere eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Dersom summen er lavere enn selskapets nettoeiendeler oppstår negativ goodwill. Negativ goodwill resultatføres lineært over 5 år fra oppkjøpstidspunktet. Resultatføringen presenteres som kostnadsreduksjon og i balansen blir denne posten klassifisert som goodwill, selv om dette kan medføre at samlet goodwill blir negativ.

Interne transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet blir eliminert. Minoritetsinteresser beregnes av resultatet etter skatt. Eiendeler og gjeld, samt alle resultatposter, er vist inklusive minoritetsandel i konsernregnskapet.

Oversikt over tilknyttede selskaper finnes i note 3. Tilknyttede selskaper vurderes til egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. I selskapsregnskapet vurderes tilknyttede selskaper til kostmetoden.

Resultatposter

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som påløper ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Periodisering – inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen.

På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode.

Aksjeutbytte fra datterselskapet Estator Eiendomsmegling AS blir inntektsført det året det er opptjent. Aksjeutbytte fra alle andre selskaper blir inntektsført i det året utbytte blir utbetalt.

Realisert kursgevinst/-tap resultatføres etter FIFO - prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

Utlån – beskrivelser og definisjoner

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol, samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentligste risikoen er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og privatkunder. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingsevne med videre som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er inndekket innen 90 dager.

Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntråd konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert på bakgrunn av sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, og eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjementet er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive indikasjoner på verdifall i bankens låneportefølje, ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingsevne basert på en analyse av risiko og historiske tapstall med grunnlag i bankens risikoklassifiseringssystem. Modellen Askim & Spydeberg Sparebank benytter er tilpasset bankens kundegrunnlag og størrelse.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet.

Rapportering av misligholdte låneengasjement

Rapportering av misligholdte lån skal i henhold til myndighetenes krav rapporteres slik: "Hvis kunden har ett eller flere misligholdte lån eller overtrekk på innskuddskonto, rapporteres kundens hele låneengasjement."

Finansielle instrumenter

Banken kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Banken har utlån til fastrente, disse er sikret med rentebytteavtaler. Virkelig verdi på rapporteringstidspunktet er basert på verdianslag innhentet fra meglere og motparter. Virkelig verdi tilsvarer prisen en vil betale eller motta i markedet ved terminering av en kontrakt. Ved forskjeller mellom løpetid på rentebytteavtaler og rentebindingsperiode på utlån til kunder med fastrente, og beholdning av pålydende rentebytteavtaler høyre enn utlån til kunder med fastrente på samme tidspunkt balanseføres overskytende rentebytteavtaler til markedsverdi, endringer i verdi resultatføres i regnskapet.

Renteinstrumenter utenfor balansen

Resultatet av sikringsforretninger blir bokført parallelt med resultatet av den underliggende balanseposten som forretningen er inngått for. Inntekter og kostnader fra disse avtalene resultatføres netto.

Verdipapirer

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verdivurderes ved utløp av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsportefølje og anleggsportefølje verdivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 8 og note 10.

Obligasjoner og sertifikater

Bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater er definert som omløpsmidler. Omløpsmidler er vurdert til den laveste verdien av anskaffelseskostnader og virkelig verdi. Porteføljen av obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer er sammensatt etter krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, og forvalteren står også, i samarbeid med en underleverandør, for verdifastsettelsen av virkelig verdi for de enkelte obligasjonene og sertifikatene. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger, vil det bli beregnet virkelig verdi iht. spread-matrise, utarbeidet av Verdipapirfondenes forening.

Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning

Aksjer og egenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. For ikke-børsnoterte aksjer som enten er omløpsmidler eller anleggsmidler vil det foretas beregninger eller vurderinger som i størst mulig grad er basert på observerbare priser. Dersom virkelig verdi av aksjer klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskost, og verdifallet er vurdert å ikke være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Se note 10 for klassifisering av aksjer.

Banken har fondsplasseringer i pengemarkedsfond og disse er bokført i regnskapet under post 7.1 "aksjer, andeler og egenkapitalbevis." Plasseringene i pengemarkeds- og obligasjonsfond er av banken definert til å være omløpsmidler og er bokført til markedsverdi på måletidspunktet. Plasseringene i pengemarkeds- og obligasjonsfondene er en del av bankens likviditetsbuffer. Se note 10.

Banken har eierinteresser i datterselskapet Estator Eiendomsmegling AS og tilknyttet selskap Sparebanken Eiendomsmegler AS.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrasket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives da til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er den høyeste verdien av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi. Banken benytter lineære avskrivninger.

Banken benytter følgende avskrivningssatser:

Kontormaskiner og EDB utstyr	20-33 %
Inventar og innredninger	10-25 %
Biler	20 %
Bankbygg/fast eiendom	2-5 %
Påkostning leide lokaler	10 %
Goodwill	20 %
Immaterielle eiendeler	20 %

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler inkluderer negativ goodwill og utsatt skattefordel.

Skatt

Skatt kostnadsføres når den påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Beregningen av skattekostnaden inkluderer også formuesskatten.

Utsatt skattefordel blir ført som en eiendel i balansen dersom det er sannsynlig at banken kan få realisert fordelene som er ført i balansen. Utsatt skatt oppstår når midlertidige forskjeller gir grunnlag for økt skattegrunnlag i fremtiden. Utsatt skatt blir ført som gjeld i balansen.

Langsiktig gjeld

Utstedte sertifikater og obligasjoner er bokført i balansen til pålydende verdi med fradrag for egenbeholdning og underkurs eller tillegg av overkurs. Underkurs kostnadsføres gjennom lånets løpetid som en justering av de løpende rentekostnadene frem til forfall. Transaksjonskostnader kostnadsføres på etableringstidspunktet. Tilbakekjøp av egne obligasjoner blir nettoført mot obligasjonsgjelden.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Askim & Spydeberg Sparebank følger regnskapsstandarden IAS 19 for bokføring av pensjonskostnader iht. kravet i årsregnskapsforskriften.

Askim & Spydeberg Sparebank har i 2017 hatt flere ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap, med unntak av AFP-ordningen og driftspensjon for administrerende banksjef og tidligere banksjef i Spydeberg Sparebank.

Ytelsesordninger er gjenstand for årlig aktuarberegning. Pensjonskostnadene blir bokført under «lønn og generelle administrasjonskostnader» i resultatregnskapet. Differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene, korrigert for effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen enten som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for utregning av pensjonsforpliktelser, blir revurdert årlig i forkant av årlig aktuarberegning.

Innskuddsordninger kostnadsføres med årspremien under «lønn og generelle administrasjonskostnader».

I forbindelse med omlegging av AFP ordningen er selskapets ansatte overført til ny felles AFP ordning. Ny AFP ordning anses som en ytelsesbasert flerforetaksordning. Forpliktelse knyttet til ytelsesbaserte flerforetaksordninger beregnes og avsettes i regnskapet, i den utstrekning administrator av ordningen er i stand til å foreta en beregning av selskapets andel av forpliktelser i ordningen. Dersom administrator ikke er i stand til å foreta beregninger av forholdsmessig andel, behandles flerforetaksordningen som en innskuddsbasert ordning, med løpende kostnadsføring av betalt premie.

Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnader kostnadsføres under andre sosiale kostnader.

Askim & Spydeberg Sparebank har avviklet foretakspensjonsordning (ytelsesplan) med virkning fra 31.12.2016. Alle ansatte i Askim & Spydeberg Sparebank har en kollektiv innskuddsordning (innskuddsplan) med virkning fra 1. januar 2017, jfr. note 21 – pensjoner.

Det er ingen endringer i driftspensjon (ytelsesplan) for administrerende banksjef og tidligere banksjef.

Prinsipper for omregning til NOK

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12. Inntekter og kostnader i valuta er omregnet til NOK etter kursene på transaksjonstidspunktet. Netto urealisert gevinst eller tap på balansedagen er resultatført.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter defineres som kontanter og fordringer på Norges Bank.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg inkluderes kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Note 3 Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Konsernet ble etablert med virkning fra 1. oktober 2011 som er det regnskapsmessige oppkjøpstidspunktet for ervervet av 66 % av aksjene i Estator Eiendomsmegling AS. Kostpris for aksjene var TNOK 1.516.

Eierinteressen i Sparebankenes Eiendomsmegler AS bokføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet og kostmetoden i selskapsregnskapet.

Eierinteresser i datterselskap (konsoliderte)							
Selskapets navn	Kontor kommune	Selskaps kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK	Resultat 2017	Bokført verdi
Estator Eiendomsmegling AS	Ski	100	100	66%	1 420	630	1 516
Eierinteresser i tilknyttede selskap							
Selskapets navn	Kontor kommune	Selskaps kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK	Resultat 2017	Bokført verdi
Sparebankenes Eiendomsmegler AS	Askim	600	6 000	48,33%	3 818	3 179	837
Mellomværende						2017	2016
Innskudd fra datterselskap,						19 828	115 047
- herav klientkonto						19 351	114 403
Utlån til datterselskap						140	0
Renter til datterselskap						155	185
- herav klientkonto						153	180
Renter fra datterselskap						13	0
Innskudd fra tilknyttede selskap						36 559	65 288
- herav klientkonto						32 841	63 415
Utlån til tilknyttede selskap						0	0
Renter til tilknyttede selskap						360	407
- herav klientkonto						360	405
Renter fra tilknyttede selskap						49	0

Note 4 Finansiell risiko

Liquidity Coverage Ratio - LCR

Banken har rapportert en LCR på 162 per 31.12.2017. Dette er godt over lovkravet på 100 fra 31.12.2017.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 82 %, og innskuddsdekningen utgjør ved årets utgang 89,6 % mot 90,9 % året før.

Ved behov finansierer banken seg også gjennom kortsiktige og langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarkedet, herunder F-lån fra Norges Bank. Forfallstrukturen fremgår i note 12 om gjeld.

Askim & Spydeberg Sparebank har i 2017 tatt opp tre nye obligasjonslån, tilsammen pålydende MNOK 400. Banken har ingen sertifikatlån per 31.12.2017.

Askim & Spydeberg Sparebank hadde ved årsskifte en trekkrettighet i DNB pålydende MNOK 200 som kan dekke kortsiktige likviditetsbehov. Denne trekkrettigheten har i svært liten grad vært benyttet gjennom 2017.

Likviditetssituasjonen betraktes som tilfredsstillende.

Askim & Spydeberg Sparebank har ikke kommiterte trekkrettigheter per 31.12.2017.

I tabellen nedenfor er trekk på kasse-/driftskreditter tatt med i kolonnen «inntil 1 måned» på linjen for utlån til kunder. Innskudd fra kunder er rapportert i kolonnen uten løpetid. Dette er i tråd med Finanstilsynets forskrift for slik rapportering.

Restløpetid for hovedposter i balansen

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1 mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest løpetid
Eiendeler:							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	79 312	58 232					21 079
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	354 535	334 313		15 022	5 200		
Utlån til og fordring på kunder	6 559 115	735 518	83 581	285 454	1 187 230	4 319 947	-52 615
Obligasjoner og sertifikater	719 152	19 000	82 998	140 248	433 831		43 075
Øvrige eiendelsposter	306 860						306 860
Sum eiendelsposter	8 018 974	1 147 063	166 579	440 724	1 626 261	4 319 947	318 400
- herav utenlandsk valuta	3 074	100					2 974
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	8 045	8 045					
Innskudd og gjeld til kunder	5 927 700		650 419				5 277 281
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 141 135		122 000	150 000	699 135	170 000	
Øvrig gjeld	87 732						87 732
Egenkapital	854 362						854 362
Sum gjeld og egenkapital	8 018 974	8 045	772 419	150 000	699 135	170 000	6 219 375
- herav utenlandsk valuta	0	0					
Netto likv. eksponering på balansen	0	1 139 018	-605 840	290 724	927 126	4 149 947	-5 900 975
- herav utenlandsk valuta	3 074	100	0	0	0	0	2 974

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap som følge av at motparten ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Se note 6 for informasjon om kredittrisiko i utlånsengasjement.

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedrører alle fordringer på kunder som i hovedsak er utlån. Også andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede ikke trukne kreditter er forbundet med kredittrisiko.

Motpartrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter innebærer også kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av åpne posisjoner i rente-, valuta eller egenkapitalinstrumenter. De er nærmere omtalt under renterisiko, valutarisiko, samt prisrisiko. Risikoen er knyttet til resultatsvingninger som følge av endringer i markedspriser og kurser.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som en følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Banken har en lav renteeksponering på sine utlån, der utlån til kunder med fastrente utgjør MNOK 182,9 ved årets utgang. Banken har per 31.12.2017 kjøpt rentebytteavtaler pålydende MNOK 201,2 for å redusere renterisikoen på utlån til kunder med fastrente.

Banken har ingen fastrenteinnskudd per 31.12.2017.

Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten og innskuddsvirksomheten betraktes som lav.

Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig rentedurasjon på 0,15. (0,14 31.12.2016)

Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på MNOK 0,74 ved årsslutt.

Bankens renterisiko vurderes samlet sett som lav, og innenfor den fastsatte ramme på MNOK 5.

Tid frem til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for hovedposter i balansen.

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1 mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest løpetid
Eiendeler:							
Konter og fordringer på sentralbanken	79 312	58 232					21 079
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	354 535	339 513	15 022				
Utlån til og fordring på kunder	6 559 115	968	6 442 631	12 565	81 966	73 600	-52 615
Obligasjoner og sertifikater	719 152	119 979	599 173				
Øvrige eiendelsposter	306 860						306 859
Sum eiendelsposter	8 018 974	518 692	7 056 826	12 565	81 966	73 600	275 324
- herav utenlandsk valuta	3 074	100					2 974
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	8 045	8 045					
Innskudd og gjeld til kunder	5 927 700	750 003	5 177 697				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 141 135	150 000	992 000				-865
Øvrig gjeld	87 732						87 732
Egenkapital	854 362						854 362
Sum gjeld og egenkapital	8 018 974	908 048	6 169 697	0	0	0	941 229
- herav utenlandsk valuta	0						-665 905
Netto rente eksponering på balansen	0	-389 356	887 129	12 565	81 966	73 600	
Sikringsforretninger	201 200	0	10 000	30 000	85 500	75 700	-665 905
Netto rente eksponering på balansen	-200 976	-389 356	877 129	-17 435	-3 534	-2 100	2 974
- herav utenlandsk valuta	3 074	100					

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakursene.

Bankens balanseposter i utenlandsk valuta er konanter i valuta, som selges til bankens kunder i form av reisevaluta, samt en innskuddskonto i DKK i DNB.

Risiko for valutatap knyttet til valutabeholdning 31.12.2017 ansees å være uvesentlig.

Askim & Spydeberg Sparebank har ingen åpne terminhandler per 31.12.2017.

Askim & Spydeberg Sparebank har løpende valutarisiko knyttet til innkjøp av IT-tjenester i DKK.

Askim & Spydeberg Sparebank har ikke valutalan på egen balanse.

Banken har garantert for et valutalan i annen bank pålydende EURO 2.073.951 som utgjør NOK 20.409.235 per 31.12.2017. Lånet er formidlet av Askim & Spydeberg Sparebank.

Prisrisiko

Bankens investeringer i egenkapitalinstrumenter er bokført til MNOK 230,7, inkludert bokført verdi i morbank på egenkapitalinstrumenter i datterselskap og tilknyttet selskap per 31.12.2017.

Spesifikasjon fremgår av note 10. Et gjennomgående verdifall på 10 % vil teoretisk kunne påvirke resultatregnskapet negativt med MNOK 23,1. Denne negative effekten vil være lite sannsynlig da bankens aksjer er klassifisert som anleggsaksjer, og bokføres til kostpris. Ved eventuelt ikke forbigående verdifall som gir verdi under kostpris vil aksjene nedskrives. En nedgang på 10% vil ikke nødvendigvis gi markedsverdi under kostpris.

Aksjene i Eika Boligkreditt AS har en bokført verdi som er tilnærmet lik enn siste emisjonskurs.

Note 5 Finansielle derivater

Banken benytter finansielle derivater i sikringsøyemed. Gjennom året har banken kun hatt renterelaterte derivater.

Renterelaterte derivater er rentebytteavtaler.

Rentebytteavtaler er avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode og er benyttet til å redusere renterisikoen til bankens portefølje av fastrenteutlån til kunder.

Rente og egenkapitalrelaterte instrumenter utenfor balansen

	Nominelt beløp 31.12.2017	Markedsverdi 31.12.2017
Renteswapper fastrentelån kunder	201 200	-10 133
Renteswapper obligasjonlån fastrente	30 000	1 883

Virkelig verdi av derivater beregnes ut fra avtalens rentebetingelser mot markedsrenten pr 31.12.

Virkelig verdi av sikringsforretningene motsvares i all hovedsak av en motsatt mer -/ mindre verdi på den sikrede posisjonen.

Banken har et volum på rentebytteavtaler som overstiger utlån til kunder med fastrente med MNOK 19,3. Det er også enkelte avvik mellom løpetidsbåndene på rentebytteavtalene sammenlignet med løpetidsbåndene på fastrentelånene. Den negative markedsverdien knyttet til disse differansene er kostnadsført i regnskapet per 31.12.2017 med til sammen MNOK 3,2.

Askim & Spydeberg Sparebank har ingen andre finansielle derivater enn rentebytteavtaler per 31.12.2017.

Note 6 Utlån til og fordringer på kunder

Beløpet som best representerer bankens maksimale eksponering for kredittrisiko overfor kunder (definert i note 4), uten å ta hensyn til sikkerhetsstillelser eller andre kredittforbedringer, er bokført verdi av netto utlån tillagt garantier og ikke optrukne inngåtte kredittrammer.

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko

	31.12.2017	31.12.2016
Brutto utlån	6 611 731	6 367 018
Nedskrivning på individuelle utlån	-23 125	-25 299
Nedskrivning på grupper av utlån	-29 490	-28 840
Netto utlån	6 559 115	6 312 879
Garantier	165 568	323 981
Ikke optrukne kredittrammer	519 901	517 271
Maksimal eksponering for kredittrisiko	7 244 584	7 154 131

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot eller avtalt motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager. Sikkerhetens verdi fastsettes til virkelig verdi med forhåndsbestemt % - fradrag, avhengig av type sikkerhet. Ved vurderingen av sikkerhetens verdi legges det i utgangspunktet til grunn en forutsetning om fortsatt drift, med unntak for de tilfellene der det allerede er foretatt en nedskrivning.

Virkelig verdi av sikkerhetene for utlån

	31.12.2017	31.12.2016
SUM	10 005 329	9 647 607

Engasjement fordelt på risikoklasser

Risikoklassifiseringsmodell

Risikoklassifisering er en integrert del av kredittvurderingsprosessen.

Bankens risikoklassifiseringssystem muliggjør en god overvåking av risikoutviklingen i bankens engasjementsportefølje. Banken vektlegger risiko ved prising av sine engasjementer.

Risikoklassifiseringsmodellen som benyttes er en felles utviklet modell for alle Eika banker.

Modellen benytter både informasjon om kundenes atferd i banken (overtrekk, purringer, lengde på kundeforhold og lignende), samt offentlig tilgjengelig informasjon (ligningstall, regnskapstall, alder og lignende). Risikoklassifiseringsmodellen er en sannsynlighetsbasert risikoklassifiseringsmodell (PD), og beregner sannsynligheten for at kunden går i mislighold i løpet av de neste 12 månedene.

Banken beregner sannsynlighet for mislighold for alle utlånskunder på innvilgelsestidspunkt.

Banken benytter to hovedmodeller for risikoklassifisering, en for personmarkedet og en for næringsliv.

Begge modellene er delt inn i tre delmodeller;

- Intern (adferds) modell
- Ekstern (generisk) modell
- Makromodell

Alle kunder har en månedlig oppdatering av risikoklassen basert på interne data.

Dersom eksterne data er tilgjengelige blir også disse hensyntatt i oppdateringen.

Eksterne data for personmarkedet blir oppdatert manuelt i forbindelse med kredittforespørsler. Eksterne data for bedriftsmarkedskunder blir oppdatert automatisk kvartalsvis, og går deretter inn i den månedlige oppdateringen.

Makromodellen er Bisnode Credits generiske makromodell som er bygget på konkurs- og misligholdsutviklingen i norsk næringsliv ut fra makroøkonomiske svingninger.

Klassifiseringen er delt inn i 12 klasser, hvorav klassene 1-3 har lav risiko, 4-7 middels risiko, 8-10 høy risiko, 11 misligholdte engasjement, og 12 tapsutsatte engasjement.

Misligholdte lån og kreditter er vurdert i henhold til utlånsforskriften

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2017 - Totalt

Risikoklasse	Engasjement	% av total	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt
1-3	4 504 132	61,7 %	4 212 781	9 137	282 214
4-7	1 672 195	22,9 %	1 410 571	45 052	216 572
8-10	942 232	12,9 %	887 171	34 218	20 843
11	67 563	0,9 %	67 551	0	12
12	34 312	0,5 %	33 267	795	250
Uklass.	400	0,0 %	390	0	10
EBK	76 366	1,0 %	0	76366	0
Totalt	7 297 200	100,00 %	6 611 731	165 568	519 901

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2016 – Totalt

Risikoklasse	Engasjement	% av total	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt
1-3	4 222 272	58,6 %	3 910 777	17 995	293 500
4-7	1 680 172	23,3 %	1 445 519	49 283	185 370
8-10	931 004	12,9 %	861 894	32 866	36 244
11	112 374	1,6 %	109 112	1 116	2 146
12	39 564	0,5 %	39 208	356	0
Uklass.	519	0,0 %	508	0	11
EBK	222 366	3,1 %	0	222 366	0
Totalt	7 208 271	100,00 %	6 367 018	323 981	517 271

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2017 – Personmarked

Risikoklasse	Engasjement	% av total	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt
1-3	3 888 474	75,8 %	3 644 666	2 894	240 914
4-7	640 673	12,5 %	619 086	312	21 275
8-10	476 605	9,3 %	450 423	20 902	5 280
11	36 304	0,7 %	36 292	0	12
12	10 400	0,2 %	10 400	0	0
Uklass.	59	0,0 %	59	0	0
EBK	76 366	1,5 %	0	76 366	0
Totalt	5 128 882	100,00 %	4 760 926	100 474	267 481

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2016 – Personmarked

Risikoklasse	Engasjement	% av total	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt
1-3	3 614 894	72,8 %	3 362 318	3 358	249 219
4-7	640 102	12,9 %	631 541	716	7 845
8-10	428 017	8,6 %	406 143	18 941	2 932
11	52 098	1,0 %	52 098	0	22
12	10 548	0,2 %	10 548	0	0
Uklass.	102	0,0 %	103	0	0
EBK	222 366	4,5 %	0	222 366	0
Totalt	4 968 128	100,00 %	4 462 751	245 381	259 996

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2017 – Bedriftsmarked

Risikoklasse	Engasjement	% av total	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt
1-3	615 657	28,4 %	568 116	6 243	41 298
4-7	1 031 522	47,6 %	791 485	44 739	195 298
8-10	465 625	21,5 %	436 746	13 316	15 563
11	31 259	1,4 %	31 259	0	0
12	23 912	1,1 %	22 867	795	250
Uklass.	341	0,0 %	331	0	10
Totalt	2 168 317	100,00 %	1 850 804	65 093	252 419

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2016 – Bedriftsmarked

Risikoklasse	Engasjement	% av total	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt
1-3	607 377	27,1 %	548 459	14 637	44 281
4-7	1 040 070	46,4 %	813 978	48 567	177 525
8-10	502 987	22,5 %	455 750	13 925	33 312
11	60 276	2,7 %	57 014	1 116	2 146
12	29 016	1,3 %	28 660	356	0
Uklass.	416	0,0 %	405	0	11
Totalt	2 240 143	100,00 %	1 904 266	78 601	257 275

Forventet årlig taps nivå – forventet tap i forhold til renteinntekter

I banken tilstrebes det å vektlegge risiko ved prising av engasjementer, slik at lån og kreditter med lavest rente har en tilsvarende lav risiko. Overvåking av kredittrisiko og oppfølging av tapsutsatte engasjementer er viktig, og tillegges stor vekt. Kredittrisikoen overvåkes løpende gjennom analyser, misligholdsrapportering, restanse- og overtrekks- rapportering.

Etter bankens egen vurdering så skal ikke årlige tap overstige 0,2 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital de nærmeste tre år. Dette er basert på erfaring fra tidligere år, kjennskap til bankens lånekunder, samt den løpende vurdering av utlånsmassen. Tapene forventes i det alt vesentligste å komme i grupper med høy risiko og forventes videre å ligge innenfor den samlede forventede renteinntekten for gruppen. Bokfør tap på utlån til kunder utgjør i 2017 0,10 % av GFVK (0,08 % av GFVK i 2016).

Bokført/virkelig verdi på utlån til kunder

Utlån og garantier verdsettes i tråd med «Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier». Det er ingen forhold som skulle tilsi at virkelig verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost. Lån og garantier verdsettes til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er objektive forhold som tilsier at engasjementet skal nedskrives.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Etter forskrift skal slike lån nedskrives med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på lånet. Nedskrivning klassifiseres som tapskostnad, og renteinntekter resultatføres etter effektiv-rentemetode.

Vår modell bygger på at der det foreligger objektive bevis for risiko for tap, gjøres det en totalvurdering av kundens betalingsevne, av den realsikkerhet som er stilt for lånet samt av sannsynligheten for tap. Det beregnede sannsynlige tap nedskrives som individuell nedskrivning på engasjementet. Nedskrivningen klassifiseres som tapskostnad.

De objektive bevis på at et utlån har verdifall baserer seg på observerte data som banken har kjennskap til om følgende type hendelser: Vesentlige finansielle problemer hos låntaker, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, opplåning for inndekking av termin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling, eller konkurs.

Utlån, garantier og ubenyttet kreditt fordelt på bransjer

31.12.2017	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Potensiell eksonering	Misligh. eng.	Tapsuts. eng.	Individuell nedskr.	Gruppe nedskrivning
Personkunder	4 760 928	24 108	267 482	5 052 518	36 291	10 401	9 035	
Næringslivskunder	1 850 803	65 094	252 419	2 168 316	31 260	23 661	14 090	
Eika Boligkreditt		76 366	0	76 366				
Sum utlån og garantier	6 611 731	165 568	519 901	7 297 200	67 551	34 062	23 125	29 490
Primærnæringer	211 030	2 968	31 045	245 043	22 418	1 452	2 415	
Industri	88 528	2 139	8 889	99 556				
Bygg og anlegg	347 405	18 449	86 491	452 345	1 998	8 084	1 950	
Varehandel, rep. motorvogner	124 166	15 202	39 184	178 552				
Transport ellers og lagring	59 869	5 525	7 722	73 116				
Overnatting/serveringsvirk.	52 437	353	35 050	87 840				
Finansierings-/forsikringsvirk.	16 937	1 200	160	18 297				
Eiendom	794 535	6 904	26 274	827 713	3 043	12 523	5 497	
Faglig og teknisk tjenesteyting	52 994	1 607	3 451	58 052	2 700		2 627	
Forretningsmessig tjenesteyting	33 393	4 430	8 341	46 164				
Helse- og sosialtjenester	35 222		3 520	38 742	1 101	1 601	1 601	
Kulturell virksomhet og underh.	27 967	6 111	250	34 328				
Andre tjenesteytende næringer	6 320	206	2 042	8 568				
Sum næringskunder	1 850 803	65 094	252 419	2 168 316	31 260	23 660	14 090	

Utlån, garantier og ubenyttet kreditt fordelt på bransjer

31.12.2016	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Potensiell eksonering	Misligh. eng.	Tapsuts. eng.	Individuell nedskr.	Gruppe nedskrivning
Personkunder	4 472 203	23 014	258 605	4 753 822	52 098	10 548	7 646	
Næringslivskunder	1 894 815	78 601	258 666	2 232 082	58 130	29 016	17 653	
Eika Boligkreditt		222 366		222 366				
Sum utlån og garantier	6 367 018	323 981	517 271	7 208 270	110 228	39 564	25 299	28 840
Primærnæringer	180 605	4 100	24 966	209 671	15 011	1 524	1 515	
Industri	121 965	3 059	11 985	137 009				
Bygg og anlegg	350 224	21 682	100 511	472 417	25 045	11 971	1 810	
Varehandel, rep. motorvogner	122 247	15 654	38 861	176 762	4 141	1 070	1 070	
Transport ellers og lagring	57 868	6 431	5 773	70 072				
Overnatting/serveringsvirk.	3 137	523	68	3 728				
Finansierings-/forsikringsvirk.	17 948	5 005	175	23 128				
Eiendom	891 003	11 078	54 455	956 536	4 755	14 451	9 689	
Faglig og teknisk tjenesteyting	37 993	1 118	3 128	42 239	33		32	
Forretningsmessig tjenesteyting	29 722	2 583	7 800	40 105	2 496		2 436	
Helse- og sosialtjenester	43 129	6 005	8 455	57 589				
Kulturell virksomhet og underh.	21 604	1 232	40	22 876	6 649		1 101	
Andre tjenesteytende næringer	17 370	131	2 449	19 950				
Sum næringskunder	1 894 815	78 601	258 666	2 232 082	58 130	29 016	17 653	

Tap på utlån og garantier

Årets tapskostnader	Tap på utlån	Tap på garantier	Tap på utlån	Tap på garantier
	2017		2016	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-2 174	-	-3 262	-125
+ Periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	650		2 045	-
- Perioden konstaterte tap hvor det tidl år er foretatt individuell nedskrivning	9 429		7 607	124
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidl år ikke er foretatt individuell nedskrivning	156		-	-
- Periodens inngang på tidligere perioders konst.tap	-232		-252	-
= Periodens tapskostnad	7 829	0	6 138	-1

Banken har ikke renteinntekter som ikke er inntektsført

	2017	2016
Renter på engasjementer som er tapsutsatt utgjør	2 225	396

Individuelle nedskrivninger på lån og garantier og nedskrivninger på grupper av utlån og garantier

	2017		2016	
Endringer i individuelle nedskrivninger				
Individuell nedskrivning 1.1.	25 299	-	28 561	125
Periodens konstaterte tap hvor tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-5 997		-7 405	-124
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	746		2 130	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	5 449		3 989	
Tilbakeføring av individuelle nedskrivning i perioden	-2 372		-1 976	-1
Individuell nedskrivning 31.12.	23 125	-	25 299	-
Endring i gruppevise nedskrivninger				
Nedskrivning på grupper av utlån 1.1	28 840	175	26 795	175
+/- periodens nedskrivning på grupper av utlån	650	-	2 045	-
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	29 490	175	28 840	175

De gruppevise nedskrivningene tar høyde for tap på engasjementer i bankens portefølje, som på balansetidspunktet ikke er identifisert som tapsutsatt. Systemet for avsetning bygger på historiske tap, samt utvikling i engasjementer med høy risiko.

Misligholdte og tapsutsatte utlån

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er dekket inn innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Tapsutsatte lån er lån som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon innebærer en overveiende sannsynlighet for at et antatt tap vil materialisere seg på et senere tidspunkt.

	2017	2016	2015	2014	2013
Misligholdte utlån totalt	67 551	110 228	136 160	23 090	50 535
Individuell nedskrivning	-10 872	-10 114	-23 419	-2 903	-6 760
Netto misligholdte utlån	58 696	100 114	112 741	20 186	43 774
Øvrige tapsutsatte lån totalt	34 062	39 564	18 466	8 796	10 308
Individuell nedskrivning	-12 253	-15 185	-5 142	-3 728	-7 280
Netto øvrige tapsutsatte lån	21 809	24 379	13 324	5 068	3 028

Aldersfordeling av misligholdte og tapsutsatte utlån

	Over 3 tom 6 mnd	Over 6 mnd tom 12 mnd	Over 1 år	Sum mislig- holdte lån	Tapsutsatte lån
31.12.2017					
Privatmarked	5 021	7 696	23 575	36 292	10 402
Bedriftsmarked	8 137	3 042	20 080	31 259	23 660
Sum	13 158	10 738	43 655	67 551	34 062
31.12.2016					
Privatmarked	20 711	5 056	26 331	52 098	10 548
Bedriftsmarked	30 600	2 233	25 297	58 130	29 016
Sum	51 311	7 289	51 628	110 228	39 564

Note 7 Overtatte eiendeler

Banken overtok en tomt i 2012. Bokført verdi er TNOK 150 som tilsvarer verditakst. Banken har ingen andre overtatt eiendeler.

Note 8 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Verdsettelse

Bankens beholdning av obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende papirer er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi/markedsverdi for hvert enkelt papir på balansetidspunktet.

Hele beholdningen er klassifisert som omløpsmidler.

Beregningen av virkelig verdi bygger på børskurs og/eller forvalters oppgitte markedsverdier.

Alle obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende papirer er i NOK.

Spesifikasjon av obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Omløpsmidler	Risikovekt	Bokført verdi	Pålydende verdi	Kostpris	Markeds-verdi	Herav børs-notert
Utstedt av det offentlige						
Stat/Statsgarantert	0%	62 695	63 000	62 695	63 337	63 337
Kommune/fylke	20%	136 842	137 000	136 842	137 182	81 164
Sum		199 538	200 000	199 537	200 519	144 501
Utstedt av andre						
Offentlig eid ofretak	0%	14 995	15 000	14 995	15 026	15 026
Kredittforetak - OMF	10%	213 297	213 000	213 408	214 550	214 550
Banker/finansinstitusjoner	20%/50%	229 248	229 000	229 390	229 648	189 628
Foretak	100%	19 000	19 000	19 012	19 000	19 000
Sum		476 539	476 000	476 805	478 224	438 204
Sum sertifikater, obligasjoner mv.		676 077	676 000	676 342	678 743	582 705
Akkumulert nedskrivning 31.12.2017				265		
Årets netto nedskrivning/reversert nedskrivning (-)				-1 162		
Bokført verdi				676 077		
Herav deponert som sikkerhet for lån i Norges Bank				332 140		
Fri likviditet/sikkerhet for ytterligere lånerett i Norges Bank				343 937		

Banken har, gjennom rammeavtale med Eika Boligkreditt, forpliktet seg til å kjøpe nyutstedte OMF`er (obligasjoner med fortrinnsrett) om EBK ikke kan innhente likviditet på annen måte. Forpliktelsen utgjør NOK 0 per 31.12.2017.

Gjennomsnittlig vektet effektiv rente på obligasjonsbeholdning per 31.12.2017 utgjør 1,05 % (1,48 % pr. 31.12.2016).

Note 9 Ansvarlig lånekapital i andre foretak

Banken har per 31.12.2017 ikke beholdninger av ansvarlig lånekapital, fondsobligasjoner eller annen hybridkapital i andre foretak.

Note 10 Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning

Verdsettelse

Aksjer klassifisert som handelsportefølje er vurdert til observerbar børskurs på balansedagen.

Aksje-/rente- og obligasjonsfond klassifiseres som omløpsmiddel og vurderes til virkelig verdi.

Aksjer klassifisert som anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives når virkelig verdi (markedsverdi) vurderes/observeres å være lavere enn anskaffelseskost.

Spesifikasjon etter grupper

	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff kost	Andel børsnotert
Omløpsmidler				
Handelsportefølje	0	0	0	0
Øvrige omløpsmidler	43 075	43 075	42 952	42 952
Anleggsmidler	228 379	256 093	230 875	0
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	271 453	299 167	273 827	42 952

Handels- og omløpsportefølje, spesifikasjon

	Antall	Resultatført verdiendring	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff kost	Andel børsnotert
Sum handelsportefølje		-	-	-	-	
Eika Sparebank	10 014	152	10 097	10 097	10 134	10 134
Eika Likviditet *	26 590	341	26 687	26 687	26 646	26 646
Eika Kreditt	6 161	513	6 291	6 291	6 172	6 172
Sum øvrige omløpsmidler		1 006	43 075	43 075	42 952	42 952
Sum omløpsmidler		1 006	43 075	43 075	42 952	42 952

*) Beholdningen i Eika Likviditet er pantsatt i Norges Bank.

Anleggsporfølje, spesifikasjon

Aksjer	Foretaks- nummer	Antall	Bokf. verdiendr.	Balanseført verdi	Virkelig verdi *)	Anskaff. kost	Børsnotert
Eika Boligkreditt AS	885 621 252	41 875 995		175 755	175 456	175 755	Nei
Eika Gruppen AS	979 319 568	567 792		43 325	69 555	43 326	Nei
Skandinavisk Data Center A/S (DK)		6 774		3 055	3 055	3 055	Nei
Eiendomskreditt ASA	979 391 285	11 750		1 185	1 786	1 185	Nei
Askim Kulturhus AS	982 213 460	1 000		0	0	250	Nei
Østfoldbadet AS	979 932 790	2 000	-300	0	0	500	Nei
2 VK Invest AS	986 977 376	180 000		40	76	40	Nei
Bødenes Hus Askim AS	963 908 393	14 000		28	112	28	Nei
Spama AS	916 148 690	250		25	192	25	Nei
Askim Frukt og Bærpresseri AS	986 450 491	12		0	360	0	Nei
Bank ID Norge AS	913 851 080	165		95	166	95	Nei
Egenkapitalbevis							
Hjelmeland Sparebank	937 896 581	38 842		3 639	3 884	4 176	Nei
Kvinsedal Sparebank	937 894 805	16 057		1 124	1 365	1 606	Nei
Sum aksjer og andeler i eiendomsfond og eiendomsselskaper				107	86	834	Nei
Sum anleggsmidler			-300	228 379	256 093	230 875	
Sum aksjer, andeler o a verdipapirer med variabel avkastning				271 454	299 167	273 827	

* Virkelig verdi aksjer, anleggsmidler: Finnes kjent omsetningsverdi er denne benyttet. Dersom det ikke finnes kjent omsetningsverdi er verdi iht. kjent verddivurdering fra 3. part benyttet. Dersom det ikke foreligger kjent omsetningsverdi eller verddivurdering fra 3. part er sist kjente ligningsverdi benyttet.

Note 11 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Faste eiendommer og øvrige varige driftsmidler blir balanseført til anskaffelseskost og fratrekkes årlig ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger tilsvarer en lineær avskrivning over det enkelte driftsmiddelets antatte levetid

	Maskiner, inventar og biler	Bygninger	Tomt	Påkostning leide lokaler	Annen eiendom	Sum varige driftsmidler	Badwill
Anskaffelseskost 01.01	15 130	77 006	705	6 569	5 708	105 118	-14 112
Årets tilgang	4 910	7 469	-	-	-	12 379	-
Årets avgang	3 924	-	-	-	-	3 924	-
Anskaffelseskost 31.12	16 116	84 475	705	6 569	5 708	113 573	-14 112
Akkumulerte avskrivninger 01.01	11 861	34 522	-	4 096	-	50 479	-4 939
Årets tilgang	1 184	2 198	-	657	-	4 039	-2 822
Årets avgang	3 924	-	-	-	-	3 924	-
Akkumulerte avskrivninger 31.12	9 121	36 720	-	4 753	-	50 594	-7 761
Bokført verdi pr. 31.12	6 995	47 756	705	1 816	5 708	62 979	-6 351
Økonomisk levetid	3-10 år	20-50 år		10 år			5 år

Fast eiendom

Type	Geografisk beliggenhet	Areal m²	Herav utleide areale m²	Balanseført verdi 31.12
Bankbygg	Askim Kommune	2 780	689	35 056
Bankbygg	Spydeberg Kommune	616	-	12 700
SUM bankbygg				47 756
Tomt bankbygg Askim	Askim Kommune			350
Tomt bankbygg Spydeberg	Spydeberg Kommune	12 681	9 046	355
Gnr.11/bnr. 6. Bortfestet gnr./bnr. 11/61, 11/76 og 26/26				
Sum tomter				705
Leilighet (firmahytte)	Øystre Slidre	102		4 246
Leilighet	Askim Kommune	80		1 462
Sum annen eiendom				5 708
Tomt (overtatt eiendel)	Asker Kommune	2 505	0	150
Sum fast eiendom				54 319

Note 12 Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner

	Gj.sn rentestas	Valuta	2017	2016
Lån/innskudd fra kredittinst. med avtalt løpetid	1,20 %	NOK	8 045	2 041
Herav F-lån Norges Bank		NOK	-	-

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

Innskudd fra og gjeld til kunder

	Gj.sn rentesats	Valuta	2017	2016
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		NOK	5 043 020	5 076 746
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		NOK	884 680	713 238
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	0,91 %		5 927 700	5 789 984

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig innskudd fra kunder. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden.

Lov om sikringsordninger for banker pålegger banken å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter måtte få på innskudd i banken med inntil MNOK 2 av det samlede innskuddet.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Obligasjonslån	Opptatt år	Forfall	Nominell rente	Gj.snitt rente	Nominell verdi	Gjeld pr. 31.12
NO 0010731581	2015	22.02.2018	NIBOR + 48 bp		128 000	128 000
NO 0010763501	2016	25.10.2018	NIBOR + 90 bp		150 000	150 000
NO 0010703671	2014	20.02.2019	NIBOR + 93 bp		150 000	150 000
NO 0010770357	2016	22.08.2019	NIBOR + 75 bp		150 000	150 000
NO0010787740	2017	09.03.2020	NIBOR + 68 bp		100 000	100 000
NO0010787088	2017	23.02.2021	NIBOR + 77 bp		150 000	150 000
NO0010804180	2017	31.08.2022	NIBOR + 73 bp		150 000	150 000
Egenbeholdning NO0010731581					-6 000	-6 000
Underkurs						-865
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				1,75 %	972 000	971 135

Lånene er i NOK, og det er ikke stilt sikkerhet for gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer.

Obligasjonslånene har flytende rente og oppgitt margin over 3 MND NIBOR er fast i hele løpetiden. Lånene løper uten avdrag frem til forfall. Det er ikke knyttet put eller call til noen av lånene. Det er heller ikke knyttet andre "covenants" til lånene.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer.

Effekten av eventuelle rentebytteavtaler er hensyntatt i bokført rentekostnad.

Annen gjeld – spesifisert på viktigste enkeltposter

	2017	2016
Finansielle derivater	3 165	3 720
Betalbar skatt	22 940	23 575
Bankremisser	751	1 556
Leverandørgjeld og offentlig gjeld og avgifter	17 345	3 449
Betalingsystemer	9 625	12 833
Avsatt til gaver	1 661	1 186
Avsatt til utbytte på egenkapitalbevis	6 000	6 000
Sum annen gjeld	61 488	52 320

Note 13 Ansvarlig lån

	Etablert	Forfall	Nom rente	Gj.sn. rente	Valuta	2017	2016
Evigvarende fondsobligasjon	02.11.2009	N/A	9,75 %			30 000	30 000
Evigvarende fondsobligasjon	06.09.2013	N/A	3MND NIBOR + 450 bp		NOK	50 000	50 000
Evigvarende ansvarlig kapital				5,87 %	NOK	80 000	80 000
	Etablert	Forfall	Nom rente	Gj.sn. rente	Valuta	2017	2016
Ansvarlig lån	12.12.2013	12.12.2023	3MND NIBOR + 230 bp		NOK	30 000	30 000
Ansvarlig lån	03.06.2016	03.06.2026	3MND NIBOR + 310 bp		NOK	60 000	60 000
Annen ansvarlig lånekapital				3,81 %		90 000	90 000

Lånene er i NOK, og det er ikke stilt sikkerhet for evigvarende ansvarlig lånekapital eller annen ansvarlig lånekapital.

Evigvarende ansvarlig kapital

Evigvarende fondsobligasjonslån pålydende MNOK 30 løper med fast rente til call-dato i november 2019. Evigvarende fondsobligasjonslån pålydende MNOK 30 er swappet til flytende rente.

Ved renteregulering 4. november 2019 og rentereguleringer etter denne dato skal renten være 3 MND NIBOR med et tillegg på 5,50 %.

Låntaker kan på rentereguleringsdato 4. november 2019, og senere rentereguleringsdatoer i november hvert år, innfri lånet helt eller delvis til kurs 100 % (call option).

Evigvarende fondsobligasjonslån pålydende MNOK 50 kan låntaker innfri på rentereguleringsdato 6. september 2018, og deretter på hver rentereguleringsdato. Lånet kan innfris helt eller delvis til kurs 100 % (call option). Dersom offentlige reguleringer medfører endringer som gjør at lånet helt eller delvis ikke kan regnes som kjernekapital har låntaker rett til å innløse hele lånet til en pris lik 100 % av pålydende med tillegg av påløpte renter (regulatorisk call). Regulatorisk call kan etter at endringen får effekt gjennomføres på hver rentebetalingsdato.

Annen ansvarlig kapital

For ansvarlig lån pålydende MNOK 30 kan låntaker første gang på rentereguleringsdato 12. desember 2018, og deretter kvartalsvis på hver rentebetalingsdato, innfri lånet helt eller delvis til kurs 100 % (call option).

For ansvarlig lån pålydende MNOK 60 kan låntaker første gang på rentereguleringsdato 3. juni 2021, og deretter kvartalsvis på hver rentebetalingsdato, innfri lånet helt eller delvis til kurs 100 % (call option).

Dersom offentlige reguleringer medfører endringer som gjør at lånene helt eller delvis ikke kan regnes som tilleggskapital har låntaker rett til å innløse hele lånene til en pris lik 100 % av pålydende med tillegg av påløpte renter (regulatorisk call). Regulatorisk call kan etter at endringen får effekt gjennomføres på hver rentebetalingsdato.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året, i prosent av gjennomsnittlig gjeld, på evigvarende ansvarlig lånekapital.

Note 14 Endringer i egenkapitalen

"Egenkapitalbevegelse (Tall i NOK 1000)"	Grunnfonds- kapital	Gavefond	Eierandels- kapital	Utgjevnings- fond	Sum egenkapital
Sum egenkapital 01.01.2017	122 089	1 900	552 816	105 362	782 167
Aktuariell gevinst/tap aktuarberegning 2017	-161			-855	-1 016
Disponering årsresultat 2017					
Overført fra gavefond til gaver		-900			-900
Utbytte på EK beviskapital				-6 000	-6 000
Overført til grunnfond og utjevningsfond	12 699			67 412	80 111
Egenkapital 31.12.2017	134 628	1 000	552 816	165 919	854 362
Egenkapitalbevis				Antall EKB	Andel %
Sparebankstiftelsen Askim				3 740 352	67,66%
Sparebankstiftelsen Spydeberg				1 787 806	32,34%
Sum egenkapitalbevisiere				5 528 158	100,00%

Egenkapitalen er omarbeidet 01.01.2017.

Eierandelsbrøk 01.01.2017 84,15 %

Eierandelsbrøk 31.12.2017 84,13 %

Note 15 Kapitaldekning

Krav til kapitaldekning er at den ansvarlige kapitalen minst skal utgjøre 8 % av et nærmere definert beregningsgrunnlag. Hertil har banken selv en prosess for å vurdere det samlede kapitalbehovet, hvilket bygger på bankens risikoprofil.

I tillegg stilles det minstekrav til ren kjernekapitaldekning på 4,5 %, og krav om bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og motsyklisk buffer.

Ansvarlig kapital

	31.12.2017	Overgangs- regel	31.12.16	Overgangs- regel
Ren kjernekapital, instrumenter og opptjent egenkapital				
Kapitalinstrumenter med tilhørende overkursfond				
Grunnfondskapital	134 628		122 089	
Egenkapitalbeviskapital	552 816		552 816	
Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	166 919		107 262	
Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	854 362		782 167	
Ren kjernekapital, regulatoriske justeringer				
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	-445		-1 875	
“Direkte beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. “	-114 249	28 562	-75 602	50 402
Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-114 694	28 562	-77 477	50 402
Ren kjernekapital	739 669	28 562	704 690	50 402
Annen godkjent kjernekapital, instrumenter				
Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	50 000		50 000	
- herav klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	50 000		50 000	
Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	30 000	30 000	30 000	30 000
Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	80 000	30 000	80 000	30 000
Annen godkjent kjernekapital, regulatoriske endringer				
Justering i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-15 000		-12 000	
Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for renkjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser	-14 281		-25 201	
- herav:				
Overgangsregel - maks 80 %	-14 281	-14 281	-25 201	-25 201
Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser	0	0	0	0
Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-29 281	-14 281	-37 201	-25 201
Annen godkjent kjernekapital	50 719	-14 281	42 799	-25 201
Kjernekapital	790 388	-14 281	747 489	-25 201
Tilleggskapital, Instrumenter og avsetninger				
Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	90 000		90 000	
Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	90 000		90 000	
Tilleggskapital, regulatoriske endringer				
Sum justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser	-14 281		-25 201	
Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser	-14 281		-25 201	
- herav:				
Overgangsregel - maks 80 %	-14 281	-14 281	-25 201	-25 201
Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-25 201	-14 281	-25 201	-25 201
Tilleggskapital	75 719	-14 281	64 799	-25 201
Ansvarlig kapital	866 107	-14 281	812 288	-25 201

Spesifikasjon av bankens beregningsgrunnlag

Eksponeringskategori/ Beregningsgrunnlag risikotype	Beregningsgrunnlag Eiendeler		Beregningsgrunnlag Utenom balansen		Beregningsgrunnlag TOTALT	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Stater og sentralbanker						
Lokale/reg. myndigheter	27 524	16 560			27 524	16 560
Offentlige foretak						
Institusjoner	91 952	87 346	122	124	92 074	87 470
Foretak	509 952	467 200	106 497	101 134	616 448	568 334
Pant i fast eiendom	2 682 829	2 556 310	91 563	118 571	2 774 391	2 674 881
Forfalte engasjementer	112 450	125 495	4	14 991	112 454	140 486
Høyrisikoengasjementer		35				35
Obl. med fortrinnsrett	21 348	24 315			21 348	24 315
Inst. Og foretak m/kortsiktig rating	34 491	42 631			34 491	42 631
Andeler i verdipapirfond	16 570	15 898			16 570	15 898
Egenkapitalposisjoner	91 450	80 612			91 450	80 612
Øvrige engasjementer	258 761	253 804	29 398	26 064	288 159	279 868
Kredittrisiko	3 847 327	3 670 206	227 584	260 884	4 074 909	3 931 090
Motparttsrisiko					500	1 000
Operasjonell risiko					393 814	375 991
CVA risiko					1 038	-
Samlet beregningsgrunnlag					4 470 260	4 308 080

Kapitaldekning	31.12.2017	31.12.2016
Ren kjernekapitaldekning	16,55%	16,36%
Kjernekapitaldekning	17,68%	17,35%
Kapitaldekning	19,37%	18,85%
Minumumskrav til ren kjernekapital	4,50%	4,50%
Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av kapital- og bufferkrav til ren kjernekapital	12,05%	11,86%
Kombinert bufferkrav som % av beregningsgrunnlaget	7,50%	7,00%
herav: bevaringsbuffer	2,50%	2,50%
herav: motsyklisk buffer	2,00%	1,50%
herav: systemrisikobuffer	3,00%	3,00%
herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	0,00%	0,00%
Pilar II krav	2,30%	
Samlede kapital- og bufferkrav til ren kjernekapital	14,30%	

Note 16 Poster utenfor balansen

Betingede forpliktelser - Garantier

Betingede forpliktelser - Garantier	2017	2016
Betalingsgarantier	42 678	43 433
Kontraktsgarantier	33 277	39 582
Andre garantier	13 047	14 000
Garantier for skatter	200	4 600
Lånegarantier - Eika BoligKreditt	76 366	222 366
Sum betingede forpliktelser	165 568	323 981

Spesifikasjon av garantier til EBK

	2017	2016
Tapsgaranti	30 631	29 814
Saksgaranti	45 735	192 552
Sum	76 366	222 366

Banken stiller garanti for lån som kundene har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriteriet at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet. Bankens kunder har per 31.12.2017 lån for MNOK 3.063 (31.12.16 lån for MNOK 2.981) hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er per 31.12.2017 todelt:

- **Tapsgaranti:**
Den delen av lånet som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen. For lån som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen skal garantien være på minimum kr 25 000 per lån. Garantien gjelder i 6 år fra dato for rettsvern
- **Saksgaranti:**
Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern

EBK har ytterligere rett til å motregne eventuelle tap i bankens provisjon for kundebehandling i en periode på inntil tre år.

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, derav i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Banken har overtatt 13 misligholdte lån fra Eika Boligkreditt i 2017 (7 lån i 2016) med et volum på til sammen MNOK 25,1 (MNOK 17,6 i 2016). Ingen av lånene som har blitt tatt tilbake i 2017 har så langt påført banken tap.

Bankens utlån gjennom EBK gjelder i det vesentligste nye lån eller refinansieringer, og disse lånene har i hovedsak ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholds sannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre MNOK 30.

Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Banken har inngått en rammeavtale med EBK, der banken forplikter seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF-er) utstedt av EBK. Rammeavtalen er utelukkende tenkt benyttet hvis EBK ikke kan oppnå innlån på annen måte. Rammeavtalen løper til den blir sagt opp, oppsigelsestiden er 12 måneder og den løper fra utgangen av året hvor avtalen sies opp.

Forpliktelser

	2017	2016
Bevilgede ikke diskonterte lån og ubenyttet rammekreditter	150 000	249 515
Sum forpliktelser utenom balansen	150 000	249 515

Eiendeler deponert som sikkerhet for F-lån i Norges Bank	2017	2016
Obligasjoner og pengemarkedsfond se note 8	358 827	306 739
- herav haircutverdi Norges Bank	345 266	293 334
Sum forpliktelser utenom balansen	358 827	306 739

Note 17 Spesifikasjon av provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2017	2016
Kredittformidling	22 662	16 122
Betalingsformidling	17 206	18 480
Verdipapiromsetning/forvaltning	3 751	2 309
Forsikringstjenester	9 506	7 674
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	53 125	44 585

Note 18 Andre driftsinntekter

	2017	2016
Gevinst salg driftsmidler	-	113
Andre ordinære driftsinntekter	572	307
Sum andre driftsinntekter	572	420

Note 19 Lønn og generelle administrasjonskostnader

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerenten og myndighetenes normrente, og blir fordelsbeskattet på de ansatte. Beløpet er ikke ført som kostnad i regnskapet, men rentesubsidieringen reduserer bankens renteinntekter tilsvarende.

	2017	2016
Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør	412	649

Note 20 Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser - antall ansatte

Ved årsskiftet hadde Askim & Spydeberg Sparebank 58 fast ansatte og 4 vikarer. De fast ansatte utgjør 56,8 årsverk mens vikarer utgjør 3,4 årsverk.

Askim & Spydeberg Sparebank plikter å ha en tjenstepensjonsordning for alle sine ansatte. Per 31. desember 2017 har Askim & Spydeberg Sparebank følgende tjenstepensjonsordninger:

Foretakspensjon – lukket og avviklet kollektiv ytelsesbasert tjenstepensjon

Askim & Spydeberg Sparebank hadde i 2016 en kollektiv ytelsesbasert tjenstepensjonsordningen som ble lukket. Banken har med virkning fra 31.12.2016 avviklet denne kollektiv ytelsesbasert tjenstepensjonsordningen. De yrkesaktive i ordningen er overført til den kollektive innskuddsbaserte tjenstepensjonsordningen med virkning fra 1. januar 2017.

Foretakspensjon – kollektiv innskuddsbasert tjenstepensjon

Banken har per 31.12.2017 en kollektiv innskuddsordning for 58 ansatte.

Alle ansatte i banken ble overført til denne ordningen med virkning fra 1. januar 2017.

Banken betaler innskudd på denne tjenstepensjonsordningen til et forsikringsselskap. Banken har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene bokføres som pensjonskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ny AFP - ytelsesbasert flerforetaksordning

Ny AFP-ordning ble etablert med virkning fra 1. januar 2011. Den nye AFP ordningen er, i motsetning til den gamle AFP-ordningen, ikke en førtidspensjonering, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, og fremdeles være i jobb. Ordningen gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år.

Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosentsats av lønn mellom 1G og 7,1 G. Prosentsatsen har i 2017 vært 2,5 %. Foreløpig foreligger det ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetning foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke de kommende år.

Driftspensjon

Tidligere Spydeberg Sparebank inngikk i 2006 en pensjonsavtale med daværende banksjef om fratreden ved fylte 61 år, dvs. per 1. april 2010. Banksjefen som hadde denne avtalen gjorde avtalen gjeldende og gikk av med pensjon 1. april 2010. Pensjonsavtalen løper videre uten endringer i fusjonert bank. Avtalen sikret banksjefen en livsvarig pensjon på 70 % av lønn fra fylte 61 år.

Tidligere Spydeberg Sparebank har også inngått pensjonsavtale med banksjef som tiltrådte 1. april 2010. Pensjonsavtalen løper videre uten endringer i fusjonert bank, Askim & Spydeberg Sparebank. Avtalen sikret banksjef en livsvarig pensjon på 70 % av lønn fra fylte 65 år.

Når driftspensjonen kommer til utbetaling vil utbetalingene økes årlig med 2%, hvilket også gjelder den andre driftspensjonen som er under utbetaling.

De andre forutsetningene for å beregne bankens forpliktelse knyttet til driftspensjoner under utbetaling, er lik forutsetningene for ytelsespensjoner.

Aktuarberegning

Storebrand Pensjonstjenester AS har foretatt beregninger i henhold til oppdatert IAS 19. Beregningene baserer seg på informasjon per 31.12.2017 og knytter seg til bankens driftspensjon.

Beregningen av påløpt forpliktelse gjøres på balansedagen.

Arbeidsgiveravgift og finansskatt er en del av foretakets ytelse og er dermed en del av pensjonsforpliktelsen. Omkostningene ved pensjonsordningen er inkludert i pensjonskostnaden.

Følgende forutsetning er lagt til grunn for beregningen

Følgende forutsetning er lagt til grunn for beregningen:	2017	2016
Avkastning på pensjonsmidler	2,30%	2,10%
Diskonteringsrente	2,30%	2,10%
Årlig lønnsvekst	2,50%	2,25%
Årlig G-regulering	2,50%	2,00%
Årlig regulering av pensjoner under betaling	2,25%	0,00%
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	19,10%	14,10%

Spesifikasjon av pensjonskostnader

Resultatregnskap	Pensjonskostnad	Pensjonskostnad
Pensjonskostnader sikret ordning	2017	2016
Årets pensjonsopptjening	0	2 477
+ Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	0	167
= Pensjonskostnad (brutto)	0	2 643
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	0	0
+ Administrasjonskostnader	0	43
- Netto avvikling sikret ordning	0	-12 897
= Pensjonskostnad sikret ordning (netto)	0	-10 211
Pensjonskostnader usikret ordning (driftspensjon)		
Årets pensjonsopptjening	539	589
+ Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	162	182
= Pensjonskostnad (brutto)	701	771
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	0	0
+ Administrasjonskostnader	0	0
= Pensjonskostnad usikret ordning (netto)	701	771
Hertil kommer innskuddsbaserte ytelser:		
Kostnadsført innskuddsbasert tjenstepensjon	2 657	538
Kostnadsført premie ny AFP-ordning	589	516
SUM pensjonskostnad	3 947	-8 386

Pensjonsforpliktelser vedr. kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning og driftspensjon.

Underfinansiering av usikret driftspensjon		
	2017	2016
	Estimert	Estimert
Pensjonsforpliktelser (brutto/DBO)	-9 301	-8 489
- Pensjonsmidler (markedsverdi)	-	-
= Pensjonsforpliktelser (netto)	-9 301	-8 489
+ Resultatført pensjonskostnad	-220	-879
+ Ikke resultatført estimatavvik	-1 354	66
= Balanseført pensjonsforpliktelser inkl. avgift	-10 875	-9 301
Inkluderer arbeidsgiveravgift og finansskatt med	-2 077	-1 932
= Balanseført pensjonsforpliktelser inkl. avgift	-10 875	-9 301

Note 21 Opplysninger vedr. lønn og ytelser til ledende personer

Spesifikasjon av lønn og andre godtgjørelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

	Lønn	Honorar	Bonus	Andre ytelser	Pensjons-premie	2016
Adm. Banksjef	1 884		10	20	115	2 029
Viseadm banksjef	1 202		10	152	115	1 479
Sum ledende ansatte						3 508
Styrets leder		242				242
Nestleder		175				175
Styremedlem		83				83
Styremedlem		83				83
Styremedlem		108				108
Styremedlem		108				108
Styremedlem, ansattes rep.		83				83
Styremedlem, ansattes rep.		83				83
Sum styret						965
Generalforsamlingens leder		25				25
Generalforsamlingens nestleder		8				8
Innskytervalgte samlet		31				31
Kommunevalgte samlet		8				8
Valgt blant egenkapitalbevisererne		45				45
Ansattevalgte samlet		31				31
Varamedlemmer		8				8
Sum generalforsamling						156

Ledende ansatte er definert til å være administrerende banksjef og viseadministrerende banksjef.

Banken benytter ikke aksjevedringsbasert godtgjørelse.

I årsregnskapet for 2017 er det avsatt resultatbonus stor TNOK 20 per årsverk med tillegg av feriepenger, arbeidsgiveravgift og finansskatt. Det er også avsatt en engangsutbetaling på TNOK 250, med tillegg av arbeidsgiveravgift og finansskatt, til administrerende banksjef.

Banken har i 2017 ikke hatt noen andre bonusordninger som har kommet til utbetaling.

Ingen ansatte har mottatt tilleggs godtgjørelser for tjenester utover normal funksjon i 2017.

Ingen ansatte har mottatt verdier i annet enn penger i 2017.

Askim & Spydeberg Sparebank har ingen avtaler som gir administrerende banksjef, viseadministrerende banksjef, styrets medlemmer eller andre tillitsvalgte særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet/vervet.

Spesifikasjon av lån og sikkerhetsstillelse til ledende ansatte og tillitsvalgte

	Lån og kredittramme 2017	Garanti 2017
Ansatte		
Adm. banksjef	8 100	-
Viseadm. Banksjef	-	-
Øvrige ansatte	107 844	-
Sum ansatte	115 944	-
Styret		
Styrets leder	-	-
Nestleder	1 550	-
Styremedlem	1 066	-
Styremedlem	5 635	-
Styremedlem	-	-
Styremedlem	-	-
Styremedlem, ansattes representant	6 051	-
Styremedlem, ansattes representant	1 672	-
Sum styret	15 974	-
Generalforsamlingen		
Generalforsamlingens leder	-	-
Generalforsamlingens nestleder	259	-
Øvrige medlemmer samlet	55 302	-
Sum generalforsamling	55 561	-

Spesifikasjon av lån til adm. banksjef og styrets leder

	Beløp	Vilkår	Rentesats 31.12.2017	Løpetid
Adm. Banksjef	8 100	Fastrente	1,74 %	29 år

Lån til administrerende banksjef og øvrige ansatte er i hovedsak gitt til funksjonærvilkår.

Medlemmer av styret, medlemmer av kontrollkomité og medlemmer av forstanderskapet har ordinære kundevilkår på alle sine lån og har således ingen rentesubsidiering.

Note 22 Spesifikasjon av andre driftskostnader

	2017	2016
Husleie/felleskostnader leide lokaler	2 420	2 245
Andre driftskostnader leide lokaler	419	584
Maskiner, inventar og transportmidler	1 332	1 318
Revisjonshonorar inkl mva	645	413
Kontingenter og avgifter bransjeorganisasjoner	1 417	968
Andre ordinære tap	1 081	285
Kostnader overtatte eiendeler	2	2
Kjøpte tjenester	6 384	3 237
Andre driftskostnader	813	733
Sum andre driftskostnader	14 512	9 784

Spesifikasjon av revisjonshonorar

	2017	2016
Lovpålagt revisjon	363	245
Andre attestasjonstjenester	139	61
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon	144	106
Sum revisjon og bistand inkl mva	645	413

Note 23 Spesifikasjon av skattekostnad

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel.

Betalbar skatt

Betalbar skatt utgjør 25 % av skattepliktig resultat, samt 0,15 % formueskatt. Det skattepliktige resultatet vil avvike fra det regnskapsmessige resultatet gjennom permanente forskjeller og midlertidige forskjeller. Permanente forskjeller består av ikke fradragsberettigede kostnader og/eller ikke skattepliktige inntekter. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige periodiseringer, som over tid vil utlignes.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Skattesatsen baseres på 25 %.

Kostnaden i resultatregnskapet korrigeres for eventuelle avvik i fjorårets beregnede skatt og den endelig utlignede skatt.

Betalbar skatt er beregnet som følger:	2017	2016
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	104 510	123 217
Permanente forskjeller, inkl fritaksmetoden	-16 538	-25 866
Endringer i midlertidige forskjeller	-2 934	-9 060
Skattepliktig inntekt	85 038	88 291
Inntektsskatt	21 260	22 075
Formueskatt	1 680	1 500
Betalbar skatt	22 940	23 575
For mye (-)/for lite avsatt fjoråret	-38	144
Endring i midlertidige forskjeller	1 497	4 035
Årets skattekostnad	24 399	27 754

Midlertidige forskjeller

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet som følger:	31.12.2017	31.12.2016
Positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller		
Pensjonspremiefond	594	2 500
Gevinst og tapskonto	629	787
Driftsmidler	4 240	-
3 % av avsatt utbytte fra datterselskap	8	2
Sum positive forskjeller	5 471	3 289
Negative (skattereduserende) forskjeller som kan utlignes:		
Driftsmidler	-	2 331
Nedskrivning verdipapirer	3 307	5 002
Underfinansiering pensjonsforpliktelse	10 875	9 301
Sum negative forskjeller	14 182	16 634
Grunnlag (- utsatt skattefordel)/utsatt skatt	-8 711	-13 345
Utsatt skatt/(- utsatt skattefordel) 25 %	-2 178	-3 336
Negative (skattereduserende) forskjeller som ikke kan utlignes:		
Sum negative forskjeller	-	-
Utsatt skatt 25 %	-	-
Netto utsatt skatt (negativt beløp - utsatt skattefordel) 31.12. Netto utsatt skatt 31.12.	-2 178	-3 336

Note 24 Resultat etter skatt i % av forvaltningskapitalen

Resultatet etter skatt for regnskapsåret 2017 utgjør 1,00 % av forvaltningskapitalen per 31.12.2017.
For regnskapsåret 2016 utgjorde resultat etter skatt 1,23 % av forvaltningskapitalen per 31.12.2016.

Note 25 Leieavtaler

Askim & Spydeberg Sparebank leier følgende lokaler til sin bankdrift:

Kommune	Leieavtalens utløp	Arlig leie
Ski	31.01.2024	1 322
Skiptvet	30.06.2018	414
Ås	31.05.2023	684
Sum		2 420

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vesentlige hendelser som har innvirkning på bedømmelsen og vurderingen av regnskapet for 2017 etter balansedagen.

Askim & Spydeberg Sparebank

Regnskapstall i NOK 1000

	2017	2016	2015 *	2014	2013
Forvaltningskapital	8 018 974	7 721 007	7 111 937	3 898 776	3 766 702
Gj.snitt forvaltningskapital	7 880 205	7 367 934	6 893 671	3 794 017	3 742 733
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	5 927 700	5 789 984	5 540 337	3 072 107	3 181 431
Brutto utlån	6 611 731	6 367 018	6 020 194	3 167 158	2 910 102
Renteinntekter og lignende inntekter	242 226	232 787	255 093	157 765	156 481
Rentekostnader og lignende kostnader	83 647	82 654	111 889	79 506	85 790
Netto rente- og kredittprovisjonsinnt.	158 578	150 134	143 204	78 259	70 691
Utbytte og andre inntekter av verdi- papirer med variable avkastning	12 171	11 952	10 183	3 195	4 517
Provisjonsinnt.og innt. fra banktjenester	54 864	46 357	50 679	36 605	34 394
Provisjonskost.og kostn.ved banktjenester	6 038	6 141	6 373	4 070	3 540
Netto gevinst/-tap av verdipapirer og valuta	5 652	7 498	-6 885	3 979	4 734
Andre driftsinntekter	1 629	1 604	1 299	1 976	2 003
Sum driftsinntekter	68 277	61 271	48 903	41 685	42 108
Lønn m.v	54 892	37 813	51 259	29 226	29 098
Administrasjonskostnader	35 631	36 105	46 950	21 081	19 610
Sum lønn og adm.kostnader	90 523	73 917	98 209	50 308	48 708
Ordinære avskrivninger	1 217	1 158	1 979	2 887	3 063
Nedskrivninger					
Andre driftskostnader	22 508	13 196	14 752	7 866	8 793
Sum driftskostnader	114 248	88 271	114 940	61 061	60 564
Tap på utlån og garantier	7 829	6 137	18 610	2 890	674
Gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-269	6 220	1 257	1 595	1 061
Skatt på ordinært resultat	24 399	27 754	12 567	16 074	14 652
Resultat av ordinær drift etter skatt	80 111	95 463	47 247	41 516	37 971
Resultat for regnskapsåret	80 111	95 463	47 247	41 516	37 971
Disponering av overskudd					
Overført til gaver	900	800	300	2 000	1 500
Overført fra/til gavefond	-900	-800	-300		
Overført til Sparebankenes fond				39 516	36 471
Avsatt til utbytte	6 000	6 000	6 000		
Overført grunnfondskapital	12 699	15 150	7 451		
Overført utjevningsfond	61 412	74 313	33 796		
Sum disponert	80 111	95 463	47 247	41 516	37 971
Sum Egenkapital	854 362	782 167	695 398	420 853	381 338

* 2015 tall er proformatall

Askim & Spydeberg Sparebank

Regnskapstall i % av gjennomsnitts forvaltningskapital

	2017	2016	2015 *	2014	2013
Renteinntekter og lignende inntekter	3,07	3,15	3,70	4,16	4,18
Rentekostnader og lignende kostnader	1,06	1,12	1,62	2,10	2,29
Netto rente- og kredittprovisjonsinnt.	2,01	2,03	2,08	2,06	1,89
Utbytte og andre inntekter av verdi- papirer med variable avkastning	0,15	0,16	0,15	0,08	0,12
Provisjonsinnt.og innt. fra banktjenester	0,70	0,63	0,74	0,96	0,92
Provisjonskost.og kostn.ved banktjenester	0,08	0,08	0,09	0,11	0,09
Netto gevinst/-tap av verdipapirer og valuta	0,07	0,10	-0,10	0,10	0,13
Andre driftsinntekter	0,02	0,02	0,02	0,05	0,05
Sum driftsinntekter	0,87	0,83	0,71	1,10	1,13
Lønn m.v	0,70	0,51	0,74	0,78	0,78
Administrasjonskostnader	0,45	0,49	0,68	0,55	0,52
Sum lønn og adm.kostnader	1,15	1,00	1,42	1,33	1,30
Ordinære avskrivninger	0,02	0,02	0,03	0,08	0,08
Andre driftskostnader	0,29	0,18	0,21	0,21	0,23
Sum driftskostnader	1,45	1,19	1,67	1,61	1,62
Tap på utlån og garantier	0,10	0,08	0,27	0,08	0,02
Gevinst/tap på verdipapirer som beholdes på lang sikt	0,00	0,09	0,02	0,04	0,03
Skatt på ordinært resultat	0,31	0,38	0,18	0,42	0,39
Resultat av ordinær drift etter skatt	1,02	1,29	0,69	1,09	1,01
Overført til gaver	0,01	0,01	0,01	0,05	0,04
Overført til/fra gavefond	-0,01	-0,01	-0,01	0,00	0,00
Overført til Sparebankenes fond	0,00	0,00	0,00	1,04	0,97
Avsatt til utbytte	0,08	0,08	0,09	0,00	0,00
Overført grunnfondskapital	0,16	0,21	0,11	0,00	0,00
Overført utjevningsfond	0,78	1,00	0,49	0,00	0,00
Sum disponert	1,02	1,29	0,69	1,09	1,01
I % av forvaltningskapital					
Sparebankenes fond	0,00%	0,00%	0,00%	10,70%	10,03%
Innskutt egenkapital	6,89%	7,16%	7,77%		
Gavefond	0,01%	0,02%	0,04%	0,09%	0,09%
Grunnfondskapital	1,68%	1,58%	1,51%		
Utjevningsfond	2,07%	1,36%	0,45%		
Sum egenkapital	10,65%	10,13%	9,78%	10,79%	10,12%
Innskudd i % av utlån	89,65%	90,94%	92,03%	97,00%	109,30%

* 2015 tall er beregnet på grunnlag av proformatall

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til forstanderskapet i Askim & Spydeberg Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Askim & Spydeberg Sparebanks årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på TNOK 80 111 og et overskudd i konsernregnskapet TNOK 81 676. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Askim & Spydeberg Sparebank per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Askim & Spydeberg Sparebank per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Ålesund	Finnes	Molde	Steinkjer
Bergen	Hamar	Skien	Tromsø
Bodo	Haugesund	Sandnessjøen	Trondheim
Drammen	Kristiansund	Stavanger	Tynset
	Kristiansand		Ålesund

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og administrerende banksjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo 13. februar 2018
KPMG AS

Geir Moen
Statsautorisert revisor

